

Jaarverslag 2017

Stichting Pensioenfonds Alliance

Stichting Pensioenfonds Alliance

Correspondentieadres:

Stroombaan 14, 1181 VX Amstelveen
Postbus 134, 1180 AC Amstelveen

Telefoon : +31 20 430 5418 / 54 80

E-mail : pensioen.alliance@
riskcoadministrations.com

Website : www.alliancepensioenen.nl

Statutaire zetel : Amsterdam

Stichtingenregister : Amsterdam, dossier 4199.776

Inhoud

KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS	4
PROFIEL.....	4
ORGANISATIE	4
KERNCIJFERS.....	9
VERSLAG VAN HET BESTUUR.....	11
HOOFDLIJNEN.....	11
GOED PENSIOENFONDSBESTUUR	16
FINANCIËN	24
HERSTELPLAN.....	25
BELEGGINGEN.....	26
PENSIOENREGELING	33
ACTUARIËLE PARAGRAAF	33
RISICOBEBEER	34
AANDACHTSPUNTEN VOOR HET BESTUUR IN 2018	41
ORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN.....	43
SAMENVATTING VERSLAG VISITATIECOMMISSIE	46
JAARREKENING.....	48
BALANS PER 31 DECEMBER.....	49
STAAT VAN BATEN EN LASTEN.....	50
KASSTROOMOVERZICHT.....	51
BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	52
TOELICHTING OP DE JAARREKENING	53
CONTROLEVERKLARING.....	84
ACTUARIËLE VERKLARING.....	89

Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds Alliance, statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht op 1 januari 1934 onder de naam "Pensioenfonds van de Maggi's Producten Maatschappij N.V.". Later is de naam gewijzigd in Stichting Pensioenfonds Alliance. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 4199.776. Het fonds is aangesloten bij de koepelorganisatie de Pensioenfederatie.

Het fonds heeft tot doel het uitvoering geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de aangesloten werkgevers. Hiertoe wordt voor 3 aangesloten werkgevers en ruim 5.400 deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een vermogen van ongeveer EUR 600 miljoen belegd.

Organisatie

Samenstelling van het bestuur per 31 december 2017

Naam	Geboorte datum	Functie	Vertegenwoordiging	Benoemd per	Einde zittingsduur
G. Griffioen	13-08-1955	voorzitter	werkgevers	2014	2026
W.C. Duivenvoorden	26-11-1950	vice-voorzitter	werkgevers	2008	2018
M. Schreurs	07-03-1967	lid	werkgevers	2017	2029
F.F. Albrecht	12-04-1970	lid	werkgevers	2017	2029
H.J.A. van de Kamer	11-04-1955	lid	werknemers	2009	2019
mw. D. van der Ende	29-01-1985	lid	werknemers	2013	2019
M.G. Leenstra	06-09-1949	lid	pensioengerechtigden	2013	2019
mw. A. Van Geluk	05-06-1951	lid	pensioengerechtigden	2016	2020
mw. C.H.M. Raats	23-01-1976	aspirant-lid	werkgevers	2017	--

Overige betrokken functionarissen:

Naam	Functie
F.A. Heijnis (Aon)	secretaris
W. Oosterbeek	compliance officer

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van het fonds wordt gevormd door de voorzitter en één bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Het dagelijks bestuur heeft bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds. Het dagelijks bestuur van het fonds wordt gevormd door de heren G. Griffioen en M.G. Leenstra. De secretaris ondersteunt het dagelijks bestuur.

Beleggingsadviescommissie

Het bestuur heeft een beleggingsadviescommissie benoemd met als opdracht het monitoren van de advisory manager en de vermogensbeheerders en het uitvoeren van het beleggings- en risicobeleid ten opzichte van de strategische benchmark.

De commissie is samengesteld uit 3 leden van het bestuur en 1 extern bestuurslid met ondersteuning van de secretaris, een adviseur en een externe deskundige.

Samenstelling per 31 december 2017:

Naam	Functie in de beleggingsadviescommissie
M.G. Leenstra	Voorzitter
F.F. Albrecht	Lid
M. Schreurs	Aspirant lid
P. Yot	Extern lid
F.A. Heijnis	Secretaris
C. Ravara (NCA)	Adviseur
H. van Erp (Kas Bank)	Externe deskundige

Per 2 januari 2018 heeft DNB ingestemd met de benoeming van de heer M. Schreurs tot lid van de beleggingsadviescommissie.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft tot taak het bestuur te adviseren op welke wijze de deelnemers op een begrijpelijke manier kunnen worden voorgelicht over alle aspecten van pensioen. De commissie is samengesteld uit 2 bestuursleden en de secretaris.

Samenstelling per 31 december 2017:

Naam	Functie in de communicatiecommissie
mw. D. van der Ende	Voorzitter
H.J.A. van de Kamer	Lid
F.A. Heijnis	Secretaris

Commissie risicomanagement

De commissie risicomanagement heeft tot taak het bestuur te adviseren over het risicomanagement van het fonds en dan met name de niet-financiële risico's.

De commissie is samengesteld uit 2 bestuursleden en wordt voor bepaalde aspecten ondersteund door de compliance officer en een onafhankelijke externe deskundige.

Samenstelling per 31 december 2017:

Naam	Functie in de commissie
G. Griffioen	Voorzitter
mw. A. van Geluk	Lid

Intern Toezicht

Het bestuur heeft er voor gekozen het intern toezicht vorm te geven middels een (externe) visitatiecommissie. Het intern toezicht heeft tot taak:

- beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures en – processen en checks en balances
- beoordelen van de wijze van aansturen van het fonds
- beoordelen lange termijn risico's.

De visitatiecommissie brengt eens per jaar rapport uit aan het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de werkgevers. In het voorjaar van 2018 is de zesde visitatie uitgevoerd door Visitatie Commissie Holland (VCH). Dit is de vierde jaarlijkse visitatie die vanaf 2014 verplicht is op basis van de nieuwe wetgeving.

Een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie over het jaar 2017 is achter in dit verslag opgenomen.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Naam	Vertegenwoordiging
H.M.J. Kempers (geboortedatum 18-4-1955)	Werkgevers
R.N. Langedijk (geboortedatum 5-11-1944)	Pensioengerechtigden
A.F.M.Sanders (geboortedatum 21-4-1954)	Werknemers

Het verantwoordingsorgaan heeft tot taak een oordeel te geven over het handelen van het bestuur. Tevens vormt het verantwoordingsorgaan een oordeel over het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes die voor de toekomst zijn gemaakt. Voorts heeft het verantwoordingsorgaan ook enkele adviesbevoegdheden.

Aangesloten werkgevers

Naam	Vestigingsplaats
Nestlé Nederland B.V.	Amstelveen
Galderma Benelux B.V.	Breda
Nespresso Nederland B.V.	Amstelveen

Uitvoeringsorganisaties

Het fonds heeft de actuariële en administratieve werkzaamheden alsmede het vermogensbeheer uitbesteed aan de volgende organisaties:

RiskCo (voorheen Aon Hewitt)	Deelnemersadministratie Uitkeringenadministratie	Amsterdam/Utrecht
KAS BANK N.V.	Financiële en beleggings- administratie	Amsterdam
KAS BANK N.V.	Custodian, Risicomanager	Amsterdam
Zwitserleven	Herverzekeraar	Amstelveen
HarbourVest Partners	Vermogensbeheer (Private Equity)	Boston (USA)
NN Investment Partners	Vermogensbeheer (Aandelen en vastrentende waarden)	's Gravenhage
CBRE Global Investors	Vermogensbeheer (Vastgoed)	Schiphol
PIMCO Global Advisors Limited	Vermogensbeheer (Vastrentende waarden)	Dublin (Ierland)
Robusta Asset Manage- ment Ltd.	Vermogensbeheer (Private Equity)	Dublin (Ierland)
State Street Global Advisors	Vermogensbeheer (Aandelen vastgoed)	Boston (USA)
Schroders Investment Management Ltd.	Vermogensbeheer (Aandelen)	London (UK)
BlackRock	Vermogensbeheer (Aandelen)	San Francisco (USA)
MFS Investment Management	Vermogensbeheer (Aandelen)	Boston (USA)
Cardano	Matching portefeuille	Rotterdam
Nestlé Capital Advisers	Advisory Management	Vevey (Zwitserland)

Actuaris, adviserend

Aon

Amsterdam

Actuaris, certificerend

Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Amsterdam

Accountant

Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.

Rotterdam

Kerncijfers

	2017	2016	2015	2014	2013
Actieve deelnemers	1.142	1.138	1.081	1.030	1.026
Gewezen deelnemers	2.056	1.954	1.894	1.909	2.040
Pensioengerechtigden	2.244	2.240	2.246	2.246	2.190
	5.442	5.332	5.221	5.185	5.256

Reglementsvariabelen

Toeslagverlening (primo jaar):

- Inactieven	0%	0%	0,24%	0,16%	0%
- Actieven *)	0%	0%	0,54%	0,72%	0%

*) waarvan in 2014 0,51% eenmalig

Franchise:

- Actieven geboren na 1949	13.123	12.953	12.642	13.449	13.227
- Actieven geboren voor 1950	n.v.t.	n.v.t.	23.031	22.868	22.491

(bedragen x EUR 1.000,-)

Beleggingen

Samenstelling Portefeuille:

- Aandelen	232.555	236.388	219.023	216.646	192.009
- Vastrentende waarden	272.069	237.225	206.718	205.366	231.924
- Vastgoedbeleggingen	67.419	61.545	55.123	48.568	23.126
- Hedge funds	0	0	70.801	68.821	67.997
- Rentederivaten	46.864	55.676	48.519	55.060	20.940
- Inflatiderivaten	0	0	71	0	0
- Valutaderivaten	939	392	624	0	465
- Derivaten credit	6.711	22.383	30.276	29.799	7.212

Rendement in %

Beleggingen	4,8%	6,9%	3,6%	11,5%	3,0%
Benchmark	5,0%	8,0%	2,8%	11,2%	2,1%

Premie en uitkeringen	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Feitelijke premie 1)</i>	10.362	9.812	9.344	10.262	9.549
<i>Kostendeekkende premie</i>	14.416	12.537	10.467	9.270	10.313
<i>Gedempte kostendeekkende premie</i>	7.804	7.379	6.690	7.310	7.512
<i>Uitkeringen</i>	19.720	19.991	20.230	19.384	18.678
<i>Technische voorzieningen</i>	540.303	556.162	529.972	513.558	458.515
<i>Pensioenvermogen 2)</i>	612.035	597.033	569.761	563.551	528.454
<i>Solvabiliteit</i>					
<i>Eigen vermogen 3)</i>	71.732	40.872	39.789	49.993	69.939
<i>Vereist eigen vermogen</i>	120.088	137.763	148.352	111.547	105.097
<i>Dekkingsgraad</i>	113%	107%	108%	110%	115%
<i>Beleidsdekkingsgraad</i>	111%	102%	109%	114%	--
<i>Vereiste dekkingsgraad</i>	123%	125%	128%	122%	123%
<i>Reële dekkingsgraad 4)</i>	91%	84%	90%	--	--

- 1) *De feitelijke premie is vermeld inclusief de premie voor de VPL-regeling.
De feitelijke premie 2013 is aangepast op basis van de stelselwijziging in 2014.*
- 2) *Het pensioenvermogen omvat het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen voor risico fonds*
- 3) *Het pensioenvermogen en het eigen vermogen 2013 zijn aangepast op basis van de stelselwijziging in 2014.*
- 4) *Onder de reële dekkingsgraad wordt verstaan de dekkingsgraad zoals bedoeld in artikel 133b van de Pensioenwet.*

Verslag van het Bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Alliance doet u hierbij verslag van de ontwikkelingen over het jaar 2017. Behalve de financiële resultaten vindt u tevens informatie over de maatschappelijke en economische ontwikkelingen die voor Alliance van belang zijn.

Hoofdlijnen

Missie

Stichting Pensioenfonds Alliance is opgericht om uitvoering te geven aan de door de aangesloten werkgevers t.w. Nestlé Nederland B.V., Nespresso Nederland B.V. en Galderma Benelux B.V. en sociale partners vastgestelde pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft als missie alle huidige en toekomstige deelnemers te voorzien van de pensioenuitkeringen zoals in de reglementen vastgesteld en die, waar mogelijk, te indexeren voor loonontwikkeling voor de actieven en prijsinflatie voor niet actieven en pensioengerechtigden.

Onze deelnemers staan centraal in ons denken en doen, hetgeen geborgd wordt door de paritaire samenstelling van ons bestuur.

Kernwaarden

De kernwaarden die het bestuur hanteert zijn als volgt:

- Betrouwbaarheid.
- Continuïteit.
- Openheid.
- Integriteit.

Visie

De ontwikkelingen ten aanzien van pensioenen volgen zich in snel tempo op.

Het pensioenfonds heeft als ambitie om, binnen de wettelijke kaders, met een effectieve, efficiënte en solide uitvoering en een afgewogen risicobeleid een goed pensioenresultaat te realiseren.

Strategie

Om haar missie, visie en kernwaarden te kunnen uitvoeren en hoge kwaliteit te leveren, volgt het fonds het door haar uitgezette beleid, hanteert de normen voor goed pensioenfondsbestuur en werkt goed samen met de werkgever en centrale ondernemingsraad, het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie. Uitvoerende partijen op het gebied van vermogensbeheer en pensioenuitvoering worden zorgvuldig uitgekozen en regelmatig geëvalueerd.

Samenstelling van het bestuur

Per 1 april 2017 is het aantal bestuurszetels teruggebracht van 10 naar 8. De heer F.F. Albrecht is per 10 mei 2017 toegetreden tot het bestuur als opvolger van de heer L.M. Renders. Hij is tevens toegetreden tot de beleggingsadviescommissie. De heer M. Schreurs is per 1 april 2017 bestuurslid geworden namens de werkgever als opvolger van de heer P.R. Kneipe. Ook is de heer Schreurs aspirant-lid geworden van de beleggingsadviescom-

missie. Daarvoor was de heer Schreurs bestuurslid namens de werknemers. Het bestuur bedankt hierbij de heren Renders en Kneipe voor hun jarenlange inzet als bestuurslid van Alliance. Mevrouw C.H.M. Raats is per 26 januari 2017 op voordracht van de werkgevers door het bestuur benoemd tot aspirant-lid van het bestuur.

Deelnemers

Onderstaand een overzicht van het verloop van de deelnemersaantallen.

	<i>Deelnemers waarvoor premie wordt bijgedragen</i>	<i>Gewezen deelnemers</i>	<i>Pensioengerech- tigden</i>	<i>Totaal Generaal</i>
<i>Stand 31-12-2016</i>	1.138	1.954	2.240	5.332
<i>Toetredingen</i>	235			235
<i>Uittredingen met:</i>				
<i>-premiervrije aanspraken</i>	-213	213		
<i>-reserveoverdracht</i>		-7		-7
<i>Overlijden</i>		-7	-107	-114
<i>Pensioneringen</i>	-8	-69	77	
<i>Pensioneringen Nabestaanden</i>			38	38
<i>Beëindiging pensioen</i>			-2	-2
<i>Afkopen</i>		-21	-11	-32
<i>Overig</i>	-1	-7		-8
<i>Stand 31-12-2017</i>	1.151	2.056	2.235	5.442

Premiebeleid

Het premiebeleid is gebaseerd op het nieuwe Financieel Toetsingskader. Uitgangspunt is een premie op basis van een gedempte rekenrente van 3%. De gedempte kostendekkende premie wordt verhoogd met 3%-punt van de premiedeler. Deze verhoging is in het vierde kwartaal van 2015 voor vijf jaar vastgelegd en wordt aan het eind van deze vijfjaarsperiode herzien. Bovendien geldt na deze vijf jaar dat het jaarlijks vast te stellen premiepercentage maximaal 1%-punt verschilt van het vastgestelde premiepercentage in het voorgaande jaar. Daarnaast betaalt de werkgever jaarlijks een vast bedrag voor de financiering van de VPL-aanspraken. De feitelijke premie mag alleen lager zijn dan de kostendekkende premie wanneer aan strikte voorwaarden is voldaan.

De kostendekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie zijn als volgt:

	2017	2016
Kostendekkende premie	14.416	12.537
Feitelijke premie	10.362	9.812
Gedempte kostendekkende premie	7.804	7.379

De kostendekkende premie wordt bepaald aan de hand van de rentetermijnstructuur en bestaat uit de volgende componenten:

- de actuariel benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen en risicopremies
- een opslag voor uitvoeringskosten;

- een opslag voor het in stand houden van het eigen vermogen.

De specificatie van de kostendekkende premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	11.025	9.158
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	0	0
Solvabiliteitsopslag	2.778	2.686
Kostenopslag	613	693
Totaal	14.416	12.537

De specificatie van de feitelijke premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	3.335	3.198
Bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	2.934	2.681
Solvabiliteitsopslag	851	938
Kostenopslag	684	562
Subtotaal	7.804	7.379
Risico-opslag conform Abtn	2.274	2.061
Subtotaal	10.078	9.440
Werkgeversbijdrage VPL	284	372
Totaal	10.362	9.812

De specificatie van de gedempte premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	3.406	3.198
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	2.934	2.681
Solvabiliteitsopslag	851	938
Kostenopslag	613	562
Totaal	7.804	7.379

De gedempte kostendekkende premie is bepaald op basis van een disconteringsvoet van 3% en bestaat uit dezelfde componenten als de kostendekkende premie. In afwijking daarvan kent de gedempte premie conform wettelijk voorschrift een opslag voor de voorwaardelijke toeslagverlening. De gedempte premie is lager dan de kostendekkende premie zonder demping van de disconteringsvoet. De feitelijke premie is de werkelijk van werkgevers en werknemers ontvangen premie.

Toeslagbeleid, actieve deelnemers

Het fonds heeft de ambitie om de opgebouwde rechten van actieve deelnemers jaarlijks te indexeren. Deze indexatie wordt gebaseerd op de verhoging van de schaalsalarissen in de door Nestlé Nederland B.V. afgesloten CAO1.

Alle toeslagen dienen te worden gefinancierd uit beleggingsrendement.

Het toeslagbeleid is gebaseerd op het nieuwe Financieel Toetsingskader waarbij de toeslagen afhankelijk zijn van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorafgaande jaar. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2016 bedroeg 101,6%.

In de vergadering van 26 januari 2017 is besloten om per 1 januari 2017 geen toeslagen te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo 2016 van 101,6% lager was dan 110%. De van toepassing zijnde loonontwikkeling bedroeg 2,0%.

In de vergadering van 25 januari 2018 is besloten om per 1 januari 2018 een toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers van 0,22% (dat is 11,1% van de van de loonontwikkeling van 2% in de Nestlé CAO). De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 van 111,2% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren.

Toeslagbeleid, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

Het fonds heeft de ambitie om de ingegane pensioenen en de rechten van slapers jaarlijks te verhogen met de prijsindexatie.

Deze indexatie wordt gebaseerd op het Consumenten Prijsindexcijfer (CPI-index) van de maand oktober ten opzichte van oktober van het voorgaande jaar.

Ook ten aanzien van het toeslagbeleid voor de inactieven heeft het bestuur besloten om vanaf 1 januari 2015 de regels van het nieuwe Financieel Toetsingskader toe te passen.

In de vergadering van 26 januari 2017 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2017 geen toeslagen te verlenen op de opgebouwde rechten van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo 2016 lager was dan 110%. De van toepassing zijnde prijsontwikkeling bedroeg 0,42%.

In de vergadering van 25 januari 2018 is besloten om per 1 januari 2018 een toeslag te verlenen op de opgebouwde rechten van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van 0,15% (dat is 11,1% van de van de CPI-index van 1,33%). De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 van 111,2% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Inhaaltoeslagen zijn daarom op korte termijn niet te verwachten.

Het bestuur van het fonds heeft toegezegd om elk jaar een specificatie te geven van het verschil tussen de volledige en de werkelijk toegekende toeslagen.

Voor de actieve deelnemers is deze specificatie in de volgende tabel opgenomen.

Toeslag per	Volledige toeslag	Toegekende toeslag	Vershil
1 januari 2009	3,53%	0,00%	3,53%
1 januari 2010	1,51%	1,51%	0,00%
1 januari 2011	1,25%	0,51%	0,74%
1 januari 2012	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2013	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2014 1)	2,00%	0,72%	1,28%
1 januari 2015	2,33%	0,54%	1,79%
1 januari 2016	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2017	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2018	2,00%	0,22%	1,78%
<i>Totale achterstand (cumulatief)</i>			18,46%

1) In de toeslag van 0,72% is een eenmalige indexatie begrepen van 0,51% gefinancierd uit extra premie

Voor de premievrije deelnemers en de pensioengerechtigden is deze specificatie in de volgende tabel opgenomen.

Toekenning per	Volledige toeslag	Toegekende toeslag	Vershil
1 januari 2009	2,78%	0,00%	2,78%
1 januari 2010	0,71%	0,71%	0,00%
1 januari 2011	1,57%	0,64%	0,93%
1 januari 2012	2,61%	0,00%	2,61%
1 januari 2013	2,87%	0,00%	2,87%
1 januari 2014	1,56%	0,16%	1,40%
1 januari 2015	1,05%	0,24%	0,81%
1 januari 2016	0,66%	0,00%	0,66%
1 januari 2017	0,42%	0,00%	0,42%
1 januari 2018	1,33%	0,15%	1,18%
<i>Totale achterstand (cumulatief)</i>			14,48%

Beleggingsrendement prepensioenspaarkapitaal

Er bestaat een ambitie om de prepensioenspaarsaldi jaarlijks te verhogen met het beleggingsrendement. De daadwerkelijke toeslag is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. Het beleggingsrendement is gelijk aan het U-rendement over het afgelopen jaar.

In de vergadering van 26 januari 2017 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2017 een beleggingsrendement toe te kennen aan het prepensioenspaarkapitaal van 0,06% (= U-rendement over 2016). De beleidsdekkingsgraad ultimo 2016 was 101,6% en er was geen sprake van korten van pensioenen.

In de vergadering van 25 januari 2018 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2018 een beleggingsrendement toe te kennen aan het prepensioenspaarkapitaal van 0,06% (= U-rendement over 2017). De beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 was 111,2% en er was geen sprake van korten van pensioenen.

Goed Pensioenfondsbestuur (Governance)

Belangrijke thema's binnen de Pension Fund Governance principes zijn de richtlijnen van de Code Pensioenfondsen, deskundigheidsbevordering, communicatie met deelnemers en zelfevaluatie van het bestuur.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'.

De Code Pensioenfondsen is van toepassing verklaard in de Pensioenwet.

In de code staan onder meer normen voor:

- Taken en werkwijze bestuur en intern toezicht
- Verantwoording afleggen
- Integraal risicomanagement
- Communicatie en transparantie
- Verantwoord beleggen
- Uitvoering, uitbesteding en kosten
- Benoeming, ontslag en schorsing
- Geschiktheid en diversiteit
- Integer handelen
- Beloningsbeleid
- Compliance

De pensioenfondsen leven de Code Pensioenfondsen na volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Het bestuur onderschrijft de Code Pensioenfondsen en geeft nadere invulling aan de normen uit de Code Pensioenfondsen.

Het bestuur houdt bij de vorming en uitvoering van het beleid zoveel mogelijk rekening met de normen uit deze code. Het fonds analyseert elk jaar in hoeverre het fonds voldoet aan de normen uit de code. Vastgesteld is dat het fonds nagenoeg volledig voldoet aan de normen die in de Code Pensioenfondsen worden genoemd met betrekking tot goed bestuur.

Ten aanzien van enkele onderdelen uit de Code is in 2016 vastgesteld dat nog niet volledig aan de code werd voldaan. In 2017 is door het bestuur veel aandacht besteed aan het optimaliseren van de governance. Eind 2017 en begin 2018 is een nieuwe volledige analyse van de naleving van de Code Pensioenfondsen uitgevoerd.

De actuele situatie met betrekking tot de diverse onderdelen waarbij nog niet volledig werd voldaan aan de Code is als volgt.

Integraal risicomanagement

In 2017 heeft het bestuur hier veel aandacht aan besteed met behulp van de commissie risicomanagement, de compliance officer en externe deskundige ondersteuning. Alle niet-financiële risico's zijn geanalyseerd en daarbij is op basis van de van toepassing zijnde beheersmaatregelen en de risicohouding van het fonds vastgesteld wat de kans op het zich voordoen en de impact op het fonds zijn van de diverse risico's. Door middel van beheersmaatregelen worden de zogenaamde bruto risico's teruggebracht tot voor het bestuur aanvaardbare netto risico's. De financiële risico's, met name met betrekking tot het vermogensbeheer, worden tot dusver vooral gemonitord door de beleggingsadviescommissie met behulp van een externe risicomanager. In 2018 zal worden gewerkt aan het integreren van de financiële en niet-financiële risico's in één risicoraamwerk.

Effectiviteit communicatie

Het bestuur heeft begin 2017 via een aselecte steekproef onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen. Dit was een zogenaamde nulmeting. De algemene conclusie van het onderzoek was dat de deelnemers over het algemeen traditioneel zijn in hun gebruik van media en contact met het pensioenfonds. Omdat geadresseerde post het bekendste, meest gebruikte en gewaardeerde medium is, kan en zal het fonds voorlopig niet overgaan naar volledig digitale communicatie. Deelnemers zijn vooral geïnteresseerd in de nieuwsbrief van het fonds dus daar zal veel aandacht voor blijven. De communicatie vanuit het fonds wordt als goed beoordeeld en leidt niet tot gewenste actie op korte termijn. Naar verwachting zal er in 2019 een uitgebreider vervolgonderzoek naar de effectiviteit van de communicatie plaatsvinden.

Verantwoord beleggen

Het bestuur heeft in 2017 diverse keren aandacht besteed aan het gewenste beleid omtrent verantwoord beleggen en dit is nader uitgewerkt en vastgelegd in het Investment Plan 2018. Het fonds houdt zich daarbij bij het beleggingsbeleid aan de van toepassing zijnde Nederlandse en Europese wet- en regelgeving. Ook worden de principes van de Verenigde Naties ten aanzien van verantwoord beleggen gevolgd. Later in dit verslag wordt hier verder op ingegaan.

Diversiteit

Het bestuur heeft in 2017 het diversiteitsbeleid vastgelegd in een beleidsnota. Het bestuur van Alliance vindt het belangrijk dat de fondsorganen zoveel mogelijk complementair zijn samengesteld en dat alle belanghebbenden van het fonds zich vertegenwoordigd weten. Waar dat kan streeft Alliance er naar dat het bestuur en het verantwoordingsorgaan een afspiegeling zijn van het actuele deelnemersbestand. Diversiteit binnen de organen van Alliance wordt nadrukkelijk nagestreefd vanuit het besef dat het de horizon van het bestuur en het verantwoordingsorgaan verbreedt en daardoor een beter bestuur en een betere verantwoordingsfunctie met zich meebrengt. Bij de samenstelling en de opvolging van het bestuur en het verantwoordingsorgaan wordt daarom naast de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag, rekening gehouden met diversiteit zoals beschreven in de Code Pensioenfondsen. Voor wat betreft de diversiteit voldoet de samenstelling van het bestuur aan de

richtlijnen van de Code Pensioenfondsen omdat er zowel minimaal één vrouw als minimaal één persoon jonger dan 40 jaar deel uitmaken van het bestuur.
Het verantwoordingsorgaan voldoet nog niet aan deze richtlijnen aangezien het verantwoordingsorgaan uitsluitend bestaat uit mannen ouder dan 40 jaar.
Met het verantwoordingsorgaan zijn afspraken gemaakt over het opvolgingsbeleid van dit orgaan om er voor te zorgen dat bij het opvullen van een vacature rekening wordt gehouden met het diversiteitsbeleid van het fonds.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO bestaat uit een vertegenwoordiging van de pensioengerechtigden, werknemers en werkgevers. Onderdeel van de jaarverslagcyclus is het afleggen van verantwoording door het bestuur aan het verantwoordingsorgaan. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2017 is opgenomen in dit jaarverslag.

Het VO heeft onder andere recht op:

- overleg met het bestuur;
- overleg met de externe accountant en externe actuaris;
- informatie;

en heeft het recht om advies uit te brengen over:

- de vergoedingsregeling van bestuursleden;
- wijzigen van het beleid ten aanzien van VO;
- vorm, inrichting en samenstelling van het intern toezicht;
- de interne klachten- en geschillenprocedure;
- het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds;
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm;
- samenvoegen van pensioenfondsen;
- de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.

Het VO kan ook ongevraagd advies uitbrengen aan het bestuur.

In 2017 heeft een delegatie van het bestuur tweemaal regulier overleg gevoerd met het verantwoordingsorgaan. Besproken zijn onder meer de algemene ontwikkelingen bij het fonds, de resultaten van de haalbaarheidstoets, de vaststelling van de pensioenpremie 2018 en de strategie en toekomst van het fonds.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2017 positieve adviezen uitgebracht over de uitkomsten van de haalbaarheidstoets en de premievaststelling voor 2018.

Deskundigheidsbevordering

Alle bestuursleden volgen minimaal de basis cursus voor pensioenen (SPO Governance Leergang niveau A). Voorts worden regelmatig trainingdagen georganiseerd voor leden van het bestuur en/of leden van de beleggingsadviescommissie. Daarnaast zijn de bestuursleden bezig met additionele trainingen op niveau B van de governance leergang van SPO.

Het bestuur heeft een geschiktheidsplan met daarbij als bijlage een opleidingsplan dat elk jaar wordt geactualiseerd. Ook leden van het verantwoordingsorgaan volgen de op hun vakgebied betrekking hebbende basisopleiding.

In het najaar van 2017 heeft het bestuur een zelfevaluatie van het functioneren van het bestuur uit laten voeren door een onafhankelijk extern bureau. De uitkomsten van deze

zelfevaluatie zijn in januari 2018 in het bestuur besproken onder begeleiding van een onafhankelijke deskundige van het bureau dat de evaluatie heeft uitgevoerd. Afgesproken is dat tijdens de trainingsdag in april 2018 verder zal worden gesproken over de evaluatie met als doel het functioneren van het bestuur nog verder te verbeteren.

In het najaar van 2016 is door een extern bureau een evaluatie van het functioneren van de beleggingsadviescommissie uitgevoerd. De resultaten zijn in maart 2017 in het bestuur besproken. Uit deze evaluatie zijn geen bijzondere aandachtspunten naar voren gekomen.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving in 2017. In het boekjaar is een nieuw herstelplan vastgesteld omdat eind 2016 sprake was van een dekkings- en reservetekort. Eind 2017 was alleen nog sprake van een reservetekort. Het herstelplan wordt nader toegelicht in de paragraaf "Financiën".

Gedragscode

Jaarlijks wordt door de bestuursleden een verklaring ondertekend dat zij zich in het afgelopen jaar hebben gehouden aan de gedragscode. In 2015 is de Gedragscode van het fonds geactualiseerd en is een taakomschrijving voor de compliance officer vastgesteld. Beide documenten zijn gebaseerd op de standaard gedragscode van de Pensioenfederatie. In 2015 is door het bestuur een nieuwe compliance officer benoemd. De compliance officer heeft een rapportage opgesteld over de naleving van de gedragscode door de aan het fonds verbonden personen in 2017. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Compliance regelingen

Het fonds beschikt over een klachten- en geschillenregeling, een klokkenluidersregeling en een incidentenregeling. In 2017 zijn er geen klachten ontvangen van belanghebbenden. Ook zijn er geen meldingen gedaan op basis van de klokkenluidersregeling en de incidentenregeling.

Toezichthouder

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Communicatiecommissie

De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden zijn in 2017 geïnformeerd over de indexatie, de financiële situatie van het fonds en de voortgang van het herstel ten opzichte van het herstelplan.

Alle actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden hebben in mei 2017 een pensioenoverzicht ontvangen. Het pensioenoverzicht is gebaseerd op het model voor het Uniform Pensioen Overzicht (UPO) dat de Stichting voor de Arbeid in samenspraak

met de pensioenfondsen heeft opgesteld. Met name aan de toelichting bij de UPO is veel aandacht besteed om deze leesbaarder en begrijpelijker te maken. Deze UPO had alleen betrekking op de basisregeling. De categorie actieve deelnemers die voor de prepensioenspaarregeling als gewezen deelnemer werden beschouwd hebben voor de prepensioenspaarregeling een aparte UPO ontvangen.

In 2016 is door het bestuur een nieuw communicatieplan 2016/2017 vastgesteld. In dit plan is rekening gehouden met de eisen op basis van de Wet pensioencommunicatie die per 1 juli 2015 in werking is getreden, waarbij de focus ligt op het versterken van pensioenbewustzijn, pensioenbekwaamheid en handelingsperspectief. Om dit te ondersteunen gebruikt het fonds de 'Op Koers' module, waarin de deelnemers zelf hun toekomstige uitgaven kunnen vergelijken met hun pensioeninkomsten. Daarnaast is Pensioen 1-2-3 online beschikbaar.

Speerpunt voor de communicatiecommissie is het actueel houden van de website voor het fonds geweest. De website verschaft geïnteresseerden informatie over het fonds, de financiële situatie van het fonds en de pensioenregeling. Maandelijks wordt op de website gepubliceerd over de ontwikkeling van de financiële positie en de dekkingsgraad van het fonds. Begin 2018 heeft het bestuur een geactualiseerd communicatieplan 2018-2019 vastgesteld.

Commissie Risicomanagement

De commissie is in 2016 opgericht om het Integraal Risico Management (IRM) op te zetten. Het pensioenfonds wordt op meerdere dimensies geconfronteerd met risico's. Risico's zijn van invloed op het realiseren van de missie, visie en doelstellingen en spelen daarmee een belangrijke rol in het besturen van het pensioenfonds. In het IRM proces maakt het fonds onderscheid naar de verschillende processtappen alsmede onderscheid naar de verdeling tussen bestuur, interne audit, IRM commissie en uitvoering.

Deze stappen en dit onderscheid wordt als volgt grafisch weergegeven:

Naast de financiële risico's, welke bewaakt en beheerst worden door de beleggingsadviescommissie, dienen ook de niet financiële risico's te worden bewaakt en beheerst.

Voor de niet financiële risico indeling wordt uitgegaan van de indeling zoals genoemd door DNB "Firm / Focus":

- Integriteitsrisico
- Omgevingsrisico
- Operationeel risico
- Uitbestedingsrisico
- IT risico
- Juridisch risico

De commissie heeft in 2016 als eerste onderdeel van de niet financiële risico's het integriteitsrisico uitgewerkt en afgerond. De rapportage hiervan is door DNB positief beoordeeld. In 2017 zijn de andere niet financiële risico's geïnventariseerd en is elk kwartaal een rapportage met een update van het risicomanagement besproken.

In de eerste helft van 2018 zal worden gewerkt aan een volledig integraal risico management (incl. de financiële risico's). Voorts zal de commissie in 2018 ook de gevolgen van de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) inventariseren en de noodzakelijke maatregelen implementeren.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie (BAC) heeft vijf keer vergaderd in 2017. Onderwerpen die zijn besproken waren onder meer de volgende:

- de monitoring van de beleggingen via diverse rapportages en via presentaties van de diverse vermogensbeheerders.
- actualiseren van het beleggingsplan.
- de gevolgen van de aankondiging van de Nestlé Groep dat de activiteiten van Nestlé Capital Management (NCM) en Nestlé Capital Advisers (NCA) gestopt zullen worden.
- de aanpassing van de strategische asset allocatie per 1 november 2017 omdat de belegging in een zogenaamd 'Alternative fixed income' fonds geen doorgang heeft gevonden in verband met beëindiging van de activiteiten van NCM en NCA.
- de voorbereiding en start van het offertetraject om een nieuwe fiduciair manager te vinden ter vervanging van NCA; de BAC heeft in het najaar van 2017 een selectietraject uitgevoerd voor een consultant die het fonds gaat begeleiden in het selectietraject voor een nieuwe fiduciair manager.
- beoordeling van de risicorapportages van de risicomanager.
- de rente- en valutaontwikkelingen en het beleid ten aanzien van het niveau van afdekking van deze risico's.
- de invoering van een beleid van dynamische renteafdekking in het kader van een verdere 'derisking' van de beleggingsportefeuille. De renteafdekking zal daarbij, uitgaande van een stijgende dekkingsgraad, stapsgewijs worden verhoogd van 45% tot 75% van de pensioenverplichtingen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2017 acht keer vergaderd. Naast de reguliere onderwerpen stonden de volgende onderwerpen op de agenda:

- de deskundigheid van het bestuur en de invulling van de vacatures in het bestuur.
- diverse beleggingsonderwerpen waarbij besluiten werden genomen op basis van een door de beleggingsadviescommissie uitgebracht advies.
- vaststelling van diverse geactualiseerde formele documenten zoals de statuten,

- pensioenreglementen, de reglementen van de diverse commissies en de Abtn.
- het herstelplan 2017 en de monitoring van de financiële positie.
 - de toeslagverlening per 1 januari 2017.
 - de vaststelling van de pensioenpremie in 2018.
 - de vaststelling van het Beleggingsplan 2018.
 - de diverse risicorapportages van KasBank.
 - het risicomangement voor de niet-financiële risico's.
 - het selectieproces en de benoeming van een nieuwe certificerend actuaaris
 - de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
 - aanpassing van de statuten van het fonds in verband met de vermindering van het aantal bestuursleden van 10 naar 8 en aanpassing van de bepalingen ten aanzien van de goedkeuring van de statutenwijzigingen door deelnemers; via een referendum hebben de actieve deelnemers ingestemd met deze statutenwijziging.
 - de voorbereiding op de nieuwe privacy wetgeving die per 25 mei 2018 van kracht zal worden met de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
 - de haalbaarheidstoets en de afstemming met sociale partners over pensioenzaken.
 - aanpassing van de pensioenregeling onder meer in verband met de verhoging van de fiscale pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar per 1 januari 2018 (waarbij de premie in 2018 gelijk blijft aan die van 2017) en de voorgenomen omzetting van het prepensioen in aanspraken in de basisregeling.
 - de vaststelling van een strategisch meerjarenplan van het pensioenfonds in een tweetal bijeenkomsten.
 - de audit die in het najaar heeft plaatsgevonden door Nestlé Market Audit (NMA).
 - de overname van de pensioenadministratie van Aon Hewitt door RiskCo Administrations en de gevolgen hiervan voor het pensioenfonds.

Een aantal onderwerpen wordt elders in dit jaarverslag besproken. Op de laatste vijf onderwerpen wordt hierna verder ingegaan.

Haalbaarheidstoets

De wettelijke verplichte haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet van het fonds, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Na de aanvangshaalbaarheidstoets in 2015 werd in het verslagjaar voor de tweede keer een reguliere haalbaarheidstoets uitgevoerd.

De resultaten kwamen iets lager uit dan de resultaten van de haalbaarheidstoets 2016. Het verwachte pensioenresultaat is gedaald van 97,5% naar 96,9%.

De resultaten van de slechtweersscenario's zijn gedaald van 66,3% naar 63,7%.

Op de slechtweer scenario's hebben de slechtere economische veronderstellingen een relatief grotere impact. De afwijking tussen de 97,5% (mediaan) en 63,7% slechtweer scenario is meer dan 30%, waardoor de afgesproken norm van 30% niet gehaald wordt. Dat betekende dat het fonds hierover, net als in 2016, in overleg diende te treden met sociale partners, dat zijn de Centrale Ondernemingsraad (COR) en de werkgever.

Dat is wettelijk bepaald maar dat paste ook goed binnen de afspraak die al was gemaakt om met sociale partners op regelmatige basis over de pensioenontwikkelingen te spreken. Het overleg zal in principe tweemaal per jaar plaatsvinden.

Nadat sociale partners schriftelijk op de hoogte waren gebracht over de resultaten van de haalbaarheidstoets, heeft het reguliere overleg plaatsgevonden in september 2017.

In dit reguliere overleg is onder meer gesproken over het jaarverslag 2016, de ontwikkeling

van de financiële positie en de premie voor 2018. Voorts hebben sociale partners bevestigd dat zij kunnen instemmen met het feit dat de afgesproken norm van 30% afwijking in het slecht weer scenario werd overschreden. Voorts hebben sociale partners aangegeven dat zij de 30%-norm niet willen aanpassen.

Aanpassing van de pensioenregeling

Tijdens het verslagjaar zijn aanpassingen verwerkt in de diverse formele documenten zoals de actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn) en de pensioenreglementen.

De wijzigingen in de Abtn hadden onder meer betrekking op het actualiseren van de bepalingen ten aanzien van het bestuur, het beleggingsbeleid, de strategie van het fonds en de wijzigingen in de reglementen. Voorts zijn diverse bepalingen geactualiseerd en zijn enkele redactionele aanpassingen aangebracht.

De belangrijkste wijziging in de reglementen had betrekking op de door sociale partners overeengekomen aanpassing van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar per 1 januari 2018 naar aanleiding van de fiscale wetgeving.

Voorts zijn door het bestuur diverse memo's besproken in verband met de voorgenomen omzetting van de prepensioenspaarregeling naar aanspraken in de basisregeling.

Er is over dit voornemen overleg gevoerd met sociale partners maar aan het einde van het verslagjaar had dit nog niet tot definitieve besluitvorming geleid.

Strategisch meerjarenplan

In juni 2017 heeft DNB de middelgrote pensioenfondsen, waaronder Alliance, gevraagd om uiterlijk op 1 oktober 2017 een samenvatting van de strategiedocumentatie in te dienen. Het gaat daarbij onder meer om de missie, visie en strategie, de kansen en bedreigingen, een sterkte en zwakte analyse (SWOT) en de verwachte ontwikkelingen met betrekking tot het pensioenfonds de komende jaren. Het gaat DNB erom dat pensioenfondsen weloverwogen nadenken over risico's en over kansen zodat zij goed zijn voorbereid op de toekomst.

Het fonds heeft dit verzoek aangegrepen om in augustus 2017 in twee afzonderlijke strategiesessies de strategie en toekomst van het fonds te bespreken.

Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een strategisch meerjarenplan. Een samenvatting daarvan is eind september toegezonden aan DNB.

Uit de analyse van de huidige situatie en aan de hand van de drie kernvragen heeft het bestuur geconcludeerd dat het fonds in goede conditie is en het verantwoord is om door te gaan.

De SWOT-analyse laat de kansen en bedreigingen van het fonds zien. Kansen en bedreigingen kunnen leiden tot heroverweging, maar voor de strategie voor de komende jaren hanteert het pensioenfonds going concern als uitgangspunt.

NMA audit

Eind oktober tot midden november 2017 is door Nestlé Market Audit (NMA) een audit uitgevoerd bij het pensioenfonds. Uit de audit zijn geen bijzondere bevindingen gerapporteerd en de audit is afgesloten met de rating 'satisfactory'. Er zijn twee bevindingen genoemd in het audit rapport:

- er dient een 'data breach' procedure te komen om een goede afhandeling van mogelijke datalekken te garanderen;
- er dient nader onderzocht te worden met wie het pensioenfonds en eventueel Nestlé als werkgever een verwerkersovereenkomst dienen te hebben in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

De commissie risicomanagement zal beide bevindingen in de loop van 2018 opvolgen.

Overname pensioenadministratie

In oktober 2017 heeft Aon Hewitt het fonds geïnformeerd over de verkoop van de activiteiten van de Pensioenadministratie (het onderdeel Benefits Administration) aan RiskCo te Utrecht. Het personeel en de systemen van Aon Hewitt worden overgenomen door RiskCo en de eerste 12 tot 18 maanden zal de pensioenadministratie op dezelfde wijze worden voortgezet in het administratiesysteem Lifetime. In 2018 zal RiskCo een nieuw flexibel administratiesysteem ontwikkelen dat geschikt zal zijn voor eventuele toekomstige wijzigingen in het pensioenstelsel. De overgang naar RiskCo is per 1 december 2017 geëffectueerd. De actuariële dienstverlening, het jaarwerk en de bestuursondersteuning blijven bij Aon. Het bestuur heeft diverse keren met Aon Hewitt/RiskCo gesproken over de gevolgen van deze overname voor het pensioenfonds. Daarbij zijn van zowel Aon Hewitt als RiskCo de nodige garanties gevraagd en ontvangen met betrekking tot de continuïteit van de uitvoering van de pensioenadministratie. Ook de commissie risicomanagement heeft extra aandacht besteed aan de mogelijke risico's van deze wijziging van uitvoerder. Mede naar aanleiding hiervan heeft het bestuur in januari 2018 besloten om een offertetraject te starten voor de toekomstige uitvoering van de pensioenadministratie. Het bestuur acht het een goede zaak dat de uitbestedingspartners regelmatig worden geëvalueerd zodat kan worden vastgesteld of het fonds gebruik maakt van de beste en meeste geschikte uitvoerders voor het fonds.

Financiën

De financiële positie en de ontwikkeling daarvan kan als volgt worden toegelicht.

(bedragen x EUR 1.000,-)

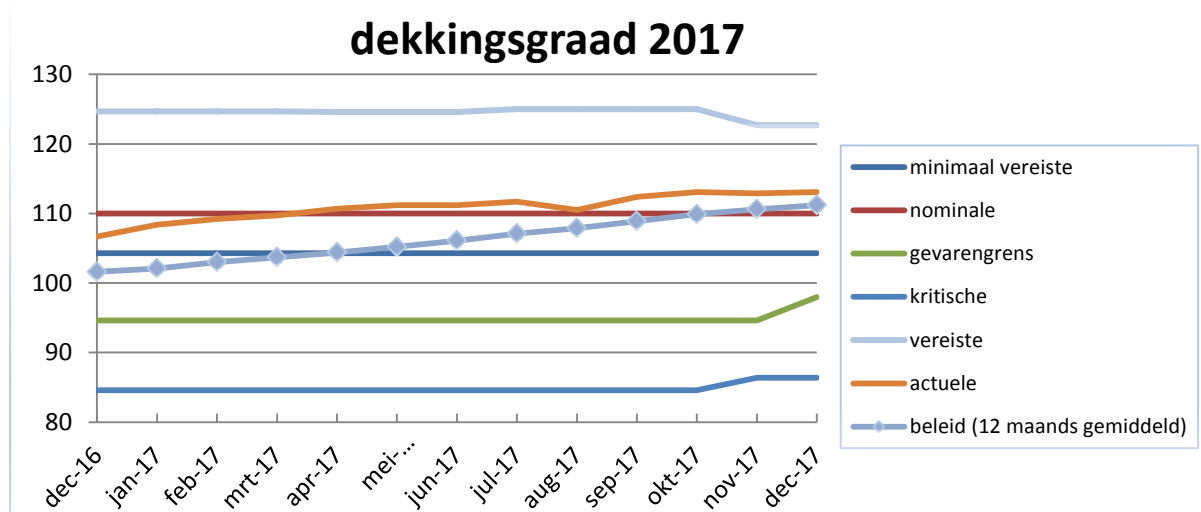
	<i>Pensioen- Vermogen</i>	<i>Technische Voorzienin- gen</i>	<i>% Dekkings- Graad</i>
Stand per 31 december 2016	597.033	556.162	107,3%
Renteontwikkeling	0	-5.815	1,2%
Beleggingsresultaten	25.590	0	4,6%
Premiebijdragen	10.078	11.318	-0,5%
Uitkeringen	-19.720	-19.744	0,5%
Actuariële grondslagen	0	654	-0,1%
Waardeoverdrachten	-94	-119	0,0%
Overige	-852	-2.153	0,3%
Stand per 31 december 2017	612.035	540.303	113,3%

Ten opzichte van het voorgaande boekjaar kan het verloop van de dekkingsgraad als volgt worden geïllustreerd.

	2017	2016
Stand per 31 december vorig boekjaar	107,3%	107,5%
Renteontwikkeling	1,2%	-8,0%
Beleggingsresultaten	4,6%	6,4%
Premiebijdragen	-0,5%	-0,1%
Uitkeringen	0,5%	0,2%
Actuariële grondslagen	0,1%	0,7%
Waardeoverdrachten	0,0%	0,0%
Overige	0,3%	0,6%
Stand per 31 december boekjaar	113,3%	107,3%

Dekkingsgraad

Onderstaande grafiek illustreert het verloop van de dekkingsgraad in 2017.

Herstelplan

De actuele dekkingsgraad eind 2016 was 107,3%. Omdat de beleidsdekkingsgraad (het 12-maands gemiddelde) eind 2016 met 101,6% lager was dan de vereiste dekkingsgraad van 124,7%, heeft het fonds in maart 2017 een nieuw herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Het herstelplan is op 19 mei 2017 goedgekeurd door DNB. Het herstelplan toont aan dat het fonds over voldoende herstelkracht beschikt. Indien de verwachtingen van het herstelplan uitkomen dan zal het fonds aan het einde van

het jaar 2020 een beleidsdekkingsgraad hebben van 127,1% en daarmee voldoen aan de vereiste dekkingsgraad.

Het bestuur blijft de ontwikkelingen ten aanzien van het herstelplan nauwgezet volgen. Zolang er sprake is van een reservetekort zal het fonds elk jaar een geactualiseerd 10-jaars herstelplan moeten opstellen.

In 2017 heeft de actuele dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

	Verwacht 2017	Werkelijk 2017
Stand 1 januari 2017	107,3	107,3
Effecten op de dekkingsgraad:		
• Premie	-0,4%	-0,5%
• Rendement	5,2%	4,6%
• Uitkeringen	0,2%	0,5%
• Indexering	0,0%	0,0%
• Rente	0,0%	1,2%
• Actuariële grondslagen	0,0%	-0,1%
• Overige effecten	0,2%	0,3%
Dekkingsgraad ultimo 2017	112,5%	113,3%
Vereiste dekkingsgraad ultimo 2017	124,7%	122,7%

Premie

In het herstelplan wordt uitgegaan van een consistent premiebeleid, conform de huidige overeenkomsten met de werkgevers.

Strategische beleggingsmix

In 2016 is de laatste ALM-studie gehouden. Het bestuur heeft, mede op basis van de uitkomsten van deze studie, besloten om de strategische beleggingsmix aan te passen.

De belangrijkste wijzigingen waren:

- de beleggingen in hedge funds worden beëindigd (- 12,5%);
- er zal worden belegd in 'alternative fixed income' (+ 5%);
- er zal meer worden belegd in vastrentende waarden (+5%) en aandelen vastgoed (+ 2,5%).

De beleggingen in hedge funds zijn eind 2016 al beëindigd.

De afdekking van het inflatierisico is in de loop van 2017 teruggebracht van 20% tot 0%.

In de loop van 2017 is door het bestuur ook besloten dat niet belegd zal worden in 'alternatieve fixed income'. In verband met de beëindiging van de activiteiten van NCM en NCA zal er geen 'Alternative Fixed Income Fund' voor de pensioenfondsen van Nestlé worden opgezet. Het bestuur heeft besloten om over te gaan van strategische asset allocatie 6 naar 2 uit de ALM-studie van 2016. Deze beleggingsmix leidt tot ongeveer dezelfde uitkomsten als 6. Het vereist eigen vermogen en de kosten zullen onder de nieuwe mix lager worden. Het verwachte rendement blijft hetzelfde.

Ten opzichte van 6 worden de 5% 'alternative fixed income' vervangen door obligatiefondsen, te weten 2,5% 'investment grade credits' en 2,5% 'high yield credits'.

Toeslagverlening

Het fonds heeft voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een indexatieambitie van 100% van het Consumenten Prijsindexcijfer van oktober in vergelijking met oktober van het voorgaande jaar. Voor de actieve deelnemers geldt een indexatieambitie van 100% van de algemene loonontwikkeling binnen de CAO1 van Nestlé.

Het jaar 2017 in economisch perspectief

De economische groei

De wereldeconomie is de laatste twee jaar goed op stoom gekomen.

De consumentenbestedingen en overheidsbestedingen stegen weer en er is meer vertrouwen in het economisch herstel. Ook een sterke impuls komt door nieuwe (innovatieve) investeringen door het bedrijfsleven. De kredietverlening aan het bedrijfsleven heeft een flinke groei laten zien en is een motor voor de economieën. De vertrouwensindicatoren staan op groen. Als gevolg van de sterke economische groei daalde de werkloosheid in de ontwikkelde landen naar een niveau van voor de financiële crisis van 2008. Echter door de Brexit verzwakte de economische groei in het Verenigd Koninkrijk en ook de zwakkere pond sterling droeg daar aan bij.

Wat opvalt is dat de loonontwikkeling nog achterblijft bij de economische groei in Europa. Door de lage inflatie stimuleert de ECB met zijn opkoopprogramma ook nog eens de economie. Opvallend is wel dat de inflatie doelstelling van de ECB van 2% nog steeds niet is gerealiseerd.

De vooruitzichten voor 2018 zijn positief. De wereldhandel floreert maar gaat wel gepaard met onzekerheden. Niet uit te sluiten is een harde landing van de Chinese economie. Voor Nederland is een belangrijk neerwaarts risico gelegen in een 'harde Brexit'. Maar de groeivoorspellingen zijn nog bovengemiddeld.

Financiële markten

In 2017 stegen aandelenmarkten naar een niveau van voor de financiële crisis. Door deze stijging zijn aandelenkoersen en huizenprijzen hoog gewaardeerd. Er is overliquiditeit in de markt en dit kan leiden tot overwaardering. De eurozone is kwetsbaar vanwege de lage rente. In Amerika werd de aandelenmarkt gestuwd door president Trump met zijn belastingverlagingen. Echter daar staat weer tegenover de risico's die het nieuwe beleid van protectionisme met zich meebrengt.

Pensioen in Nederland

De sterke stijging van de dekkingsgraden in 2017 was grotendeels een gevolg van de stijging van aandelenkoersen en een stijging van de rente. Pensioenfondsen met een substantiële weging in aandelen profiteerden.

Er zijn nu sterke aanwijzingen dat het gros van de pensioenfondsen uit een dekkingskort is en er bij de meesten nog sprake is van een reservetekort.

De financiële markten verkeren nog steeds in onzekerheid over het ECB beleid ten aanzien van het opkoopprogramma van obligaties. Maar ook de Brexit-onderhandelingen kunnen hun weerslag hebben op de rentemarkten.

Omdat pensioenfondsen volgens de richtlijnen van de toezichthouder DNB aanzienlijke buffers moeten aanhouden, komt het toekennen van toeslagen (indexatie) nog moeizaam op gang.

Bij een groot deel van pensioenfondsen ligt sinds de financiële crisis van 2008 de achterstand op toeslagen boven de 10%. Een inhaalindexatie is op korte termijn nog niet te verwachten. Eerst moeten de buffers op orde zijn en dan mag er nog maar partieel een inhaalindexatie worden toegekend.

Verheugend is dat Alliance 2017 geëindigd is met een beleidsdekkingsgraad boven de norm van 110%, waardoor er een kleine toeslag per 1 januari 2018 kon worden toegekend.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Het fonds heeft in zijn huidige beleid vastgelegd dat de beleggingen moeten zijn gericht op het realiseren van rendement binnen de risicomaatstaven, dit om de pensioenambitie te kunnen vervullen. Hierbinnen streeft het fonds naar duurzaam beleggen.

Een eerste stap in dit proces is gezet door expliciet het beleggen in controversiaal weapons uit te sluiten. In het controleplan zijn de uitgesloten ondernemingen opgenomen en in de monitoring wordt hierop getoetst.

Bij de selectie van nieuwe vermogensbeheerders en het beoordelen van bestaande vermogensbeheerders wordt in het profiel opgenomen dat zij minimaal moeten voldoen aan de uitgangspunten van de Global Compact van de Verenigde Naties en de Richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Het fonds wil hiermee bereiken en stimuleren dat de vermogensbeheerders dialogen aangaan met de bedrijven. Hierbij wordt rekening gehouden met aspecten zoals: milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

Belangrijk is om het gewicht van duurzaamheid in het beleggingsproces te borgen en daarom is in de investment beliefs van het fonds een passage aan dit onderwerp gewijd. Deze investment beliefs vormen nu een geïntegreerd onderdeel van het Beleggingsplan.

Wat is er sinds 2017 al gerealiseerd:

- In 2016 is de nieuwe investment manager MFS aangesteld en tijdens het selectie- en evaluatieproces is uitgebreid stil gestaan bij het gevoerde ESG beleid door MFS. Deze investment manager beschikt over een systematische aanpak van ESG. Het is een onderdeel van de beleggingscyclus (12,5% van de totale portefeuille).
- In 2017 wordt een passief aandelenmandaat gestuurd met een ESG benchmark (14% van de totale portefeuille)
- Er is een eerste ESG screening op de gehele portefeuille uitgevoerd. De uitslag gaf geen overtredingen te zien ten aanzien van de normstellingen. Wel werden er een aantal 'alerts' gegeven. De alerts hebben geen aanleiding gegeven tot beleidsaanpassingen.
- In het beleggingsplan 2018 is een prioriteit gesteld aan een verdere ontwikkeling van maatschappelijk verantwoord beleggen.

Rendement

Het fonds heeft 2017 afgesloten met een positief rendement van 4,8%, dat is 0,2%-punt onder de benchmark. Per beleggingscategorie is de volgende performance behaald.

Netto rendement

Beleggingscategorie	Performance 2017	Benchmark 2017
Aandelen	10,5%	10,4%
Vastrentende waarden (bedrijfsobligaties)	3,5%	3,2%
Alternatieve beleggingen:		
• Onroerend goed	- 0,9%	0,2%
• Private Equity	10,0%	10,0%

Totaal rendement (excl. afdekking renterisico, valutarisico en hoogwaardige obligaties)	5,3%	5,5%
Totaal rendement (incl. afdekking renterisico, valutarisico en hoogwaardige obligaties)	4,8%	5,0%

Alliance beoordeelt de beleggingsresultaten door middel van een vergelijking met een objectieve maatstaf (benchmark). De beleggingsresultaten bleven 0,2% achter bij de benchmark. De belangrijkste oorzaak hiervan is gelegen in het tegenvallende resultaat op een deel van de vastgoed portefeuille. Daarentegen scoorden de bedrijfsobligaties positief. Het rendement op Private Equity is gebaseerd op de laatst ontvangen fondsrapportages (3e kwartaal 2017).

Asset mix

In 2016 is de strategische asset mix aangepast op basis van de uitkomsten van de ALM-studie. Per 1 november 2017 is de strategische asset mix aangepast omdat is besloten geen allocatie te laten plaatsvinden naar 'alternative fixed income'. Besloten is om over te gaan van asset allocatie 6 naar asset allocatie 2 uit de ALM-studie van 2016.

Ultimo 2017 was de strategische asset mix als volgt samengesteld.

	Strategische asset mix 31-12-2017	Strategische asset mix 31-12-2016
Onroerend goed	12,5%	12,5%
Aandelen	37,5%	37,5%
Vastrentende waarden	47,5%	42,5%
Overige zakelijke waarden:		
Private equity	2,5%	2,5%
Alternative fixed income	0,0%	5%
Totaal beleggingen	100%	100%

De strategische asset mix en feitelijke allocatie kunnen als volgt worden samengevat.

	Strategische asset mix	Feitelijk allocatie per 31 december 2017	
		%	EUR
Onroerend goed	12,5%	11,8%	67,4
Aandelen	37,5%	37,5%	214,8
Vastrentende waarden	47,5%	47,6%	272,1
Private equity	2,5%	3,1%	17,7
Subtotaal	100%	100%	572,0
Derivaten (swaps)			47,8
Totaal beleggingen			619,8

Het risico op wijzigingen in de koers van de Amerikaanse Dollar is voor een deel van de beleggingen afgedekt middels valutatermijncontracten. Het renterisico is deels afgedekt middels swaps. De actuele waarde van de valutatermijncontracten is in het bovenstaande overzicht opgenomen bij de vastrentende waarden. De bandbreedtes die worden aangehouden voor de vaststelling van de noodzaak om de beleggingen te herbalanceren variëren van +/- 2,5% tot +/- 5%.

Renteontwikkeling

De rente ultimo 2017 is ten opzichte van 2016 gestegen.

In 2017 heeft het bestuur besloten om een beleid van dynamische renteafdekking in te voeren waarbij de afdekking van het renterisico, uitgaande van een stijgende dekkingsgraad, langzamerhand in kwartaalstappen wordt verhoogd van 45% tot 75%.

Eind 2017 lag de strategische afdekking van het renterisico op 55%.

De feitelijke afdekking van het renterisico op basis van de DNB rentetermijnstructuur (UFR) bedroeg ultimo 2017 64,8%. Op basis van de dagelijkse nominale rentetermijnstructuur (swap-basis) bedroeg de afdekking 54,3%.

Uitvoeringskosten

Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie wordt in dit jaarverslag nadere informatie vermeld over de uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten bestaan uit de kosten van het pensioenbeheer en de kosten van het vermogensbeheer.

Kosten Pensioenbeheer

	2017	2016
a. Kosten deelnemers en pensioengerechtigden		
Pensioenadministratie	367	281
Communicatie met deelnemers	58	74
b. Werkgeverskosten		
	0	0
c. Kosten Bestuur en Financieel Beheer		
Bestuur en secretariaat	200	200
Bestuurskosten op basis vergoedingsregeling	24	24
Actuariskosten	219	185
Accountantskosten	41	39
Overige advieskosten	29	13
Toezichtkosten (DNB, AFM, Visitatie)	58	58
Opleidingskosten	34	22
Overige kosten	19	37
Totale kosten Pensioenbeheer	1.049	933
Aantal deelnemers (actieven en pensioengerechtigden)	3.386	3.378
Kosten per deelnemer	€ 310	€276

De stijging van de uitvoeringskosten in 2017 ten opzichte van 2016 is met name veroorzaakt door de stijging van de kosten met betrekking tot de pensioenadministratie.

Dit heeft onder meer te maken met de toename van het aantal mutaties in de deelnemersadministratie, de wijzigingen van de UPO's, de afrekening van kosten over 2016 en de kosten voor de begeleiding van de NMA audit.

Ook de kosten van de adviserend actuaris zijn gestegen vooral door extra advies werkzaamheden met betrekking tot onder meer de wijziging van de pensioenregeling, de voorgenomen omzetting van de prepensioenspaarregeling, de statutenwijziging en de extra besprekingen en werkzaamheden inzake het strategisch meerjarenplan.

Kosten vermogensbeheer

Het fonds heeft het vermogensbeheer uitbesteed en beziet de vermogensbeheerkosten dan ook in relatie tot het rendement en het risico. In de ALM studie 2016 is een analyse gemaakt van het niveau van de beheerkosten en dit in rekenschap met het te verwachten rendement en risico. Het bestuur heeft in 2016 besloten de asset allocatie aan te passen en met name de beleggingen in hedgefondsen uit te sluiten. Het laatste belang in hedgefondsen is eind 2016 verkocht.

De nieuwe asset allocatie heeft in 2017 bijgedragen aan een sterke verlaging van de absolute en relatieve kosten. Absoluut is er sprake van een daling van de beheerkosten van bijna 2 miljoen euro. Bij de reguliere beleggingen daalden de kosten ook door een hoger percentage passieve beleggingen. Ook heeft de omvang bij een van de vermogensbeheerders geleid tot een lagere fee.

In het beleid is opgenomen dat er geen prestatie gerelateerde vergoedingen in de beheer mandaten worden toegestaan. Echter bij twee categorieën is hier wel sprake van, omdat deze categorieën zich typeren voor dergelijke beheervergoedingen.

Het betreft indirect vastgoed en private equity. Alleen voor private equity is daar sprake van geweest in 2017 0,4 miljoen euro.

Relatief hoge kosten zijn er in de beleggingscategorie van private equity. Deze categorie scoort de laatste vijf jaar overigens het hoogste rendement.

Het rendement na kosten bedraagt 13,7% over de periode 2013-2017. Bij deze activiteiten is het kostenniveau inherent aan de categorie. In het geval opgave van werkelijke beheervergoedingen en of transactiekosten ontbreken, dan wordt uitgegaan van schattingen. Het bestuur realiseert zich dat kostenbeheersing een belangrijk streven is en zal daar ook in 2018 alert op blijven.

Een specificatie van de kosten van het vermogensbeheer, conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is hierna opgenomen.

Kosten vermogensbeheer

	2017	2016
Kosten die in de jaarrekening ten laste zijn gebracht van de beleggingsopbrengsten:		
Beheerkosten aandelenfondsen	271	331
Administratie- en bewaarloonkosten	209	165
Kosten advisory management	177	182
Kosten ALM-studie	2	32
Kosten due diligence, selectietraject fiduciair	11	11
Kosten afdekking rente-,inflatie- en valutarisico	396	387
Kosten risicomangement en rapportages	156	46
Totaal kosten t.l.v. beleggingsopbrengsten	1.222	1.154
Kosten die door de vermogensbeheerders rechtstreeks via de beleggingsfondsen zijn verrekend:		
	2017	2016
<i>Reguliere beleggingen</i>		
Vastgoed beheer- en overige kosten	162	569
Vastgoed transactiekosten	0	0
Vastrentende waarden beheer en overige kosten	759	580
Vastrentende waarden transactiekosten	332	292
Aandelen beheer- en overige kosten	522	641
Aandelen transactiekosten	68	52
Subtotaal	1.843	2.134
<i>Innovatieve beleggingen</i>		
Hedge Funds 3)	0	1.645
Private equity	760	1.064
Subtotaal	760	2.709
3) In deze kosten is in 2016 een bedrag van 456 begrepen voor performance gerelateerde kosten		
Totaal via fondsen berekende kosten	2.603	4.843
Totale kosten Vermogensbeheer	3.825	5.997
Gemiddeld belegd in reguliere beleggingen	587.389	543.304

Kosten als percentage van reguliere beleggingen	0,52%	0,59%
Gemiddeld belegd in innovatieve beleggingen	32.938	67.538
Kosten als percentage van innovatieve beleggingen	2,31%	4,01%
Gemiddeld totaal belegd vermogen	620.326	610.842
Kosten als percentage van totaal belegd vermogen	0,62%	0,97%

De kosten van de innovatieve beleggingen zijn aanzienlijk hoger dan die van de reguliere beleggingen.

Pensioenregeling

De uitruilfactoren die in de regeling zijn opgenomen zijn in 2017 geactualiseerd.

De kenmerken van de pensioenregeling per 1 januari 2017 zijn als volgt:

	Basisregeling	Aanvullende regeling
Pensioensysteem	Voorwaardelijke geïndexeerde-middeloonregeling	Voorwaardelijk geïndexeerde middeloonregeling
Pensioenleeftijd	67	67
Pensioengevend salaris	12 keer de som van het schaalsalaris + eventuele persoonlijke toeslag + vakantie-toeslag en eindejaarsuitkering	Variabele toeslagen met een minimum van 5% van het pensioengevend salaris
Franchise	13.123,-	n.v.t.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris -/- franchise	Pensioengevend salaris
Opbouwpercentage	1,875%	1,875%
Partnerpensioen	Ja	Ja

Actuariële paragraaf

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren wordt toegeschreven aan de volgende resultaten:

	2017	2016
Premie	-1.470	-432
Toeslagverlening	0	0
Intrest/beleggingsopbrengsten	26.755	38.902
Kosten	-113	6
Wijziging rente(termijnstructuur)	5.815	-42.373
Uitkeringen	24	-46

Kanssystemen	579	1.733
Waardeoverdrachten	25	-47
Overgang op nieuwe sterftetafel	0	3.555
Aanpassing actuariële grondslagen	-654	0
Overige resultaten	-101	-215
Resultaat	30.860	1.083

Naast de beleggingsresultaten is de belangrijkste contribuant aan het resultaat de wijziging in de rentetermijnstructuur.

Ultimo 2017 is sprake van een vermogenstekort van EUR 48,4 miljoen. Het vereist eigen vermogen is EUR 120,1 miljoen, terwijl het aanwezige vermogen EUR 71,7 miljoen bedraagt. De certificerend actuaris beoordeelt de vermogenspositie van het pensioenfonds als niet voldoende, vanwege dit vermogenstekort.

Risicoparaagraaf

Het pensioenfonds heeft te maken met diverse financiële en niet-financiële risico's. Om deze risico's zo veel mogelijk te beheersen en de mogelijke impact van het optreden van de risico's te beperken heeft het fonds een beleid voor risicomanagement. De commissie risicomanagement speelt een belangrijke rol in de voorbereiding en uitvoering van dit beleid. Deze commissie, die op bepaalde onderdelen wordt ondersteund door externe deskundigen, adviseert het bestuur over het te voeren beleid. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op dit beleid en wordt vervolgens een omschrijving gegeven van de diverse risico's.

Ambitie, doelstellingen en risicobereidheid

Op grond van de Pensioenwet dient een pensioenfonds beleidsuitgangspunten te formuleren. Beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd in concrete maatstaven. Denk bijvoorbeeld aan de hoogte en volatiliteit van premie, toeslagen, korting, dekkingsgraad of bijstorting.

Sociale partners hebben aangegeven aan een stabiele premie de voorkeur te geven. Uitgangspunt is een premie op basis van een gedempte rekenrente. Gegeven de vaste premie stuurt het pensioenfonds derhalve met name op de toeslagverlening en korting van opgebouwde pensioenen. Het pensioenfonds streeft een stabiele toeslagverlening na. Uit het risicobereidheidsonderzoek dat is gehouden onder alle belanghebbenden is dat ook één van de conclusies: "indexatie is belangrijk, bij voorkeur stabiel, dan maar iets lager". Er wordt niet meer toeslag verleend dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is.

Aan het risicobereidheidsonderzoek ontleent het pensioenfonds met betrekking tot korten van rechten en met betrekking tot het beleggingsbeleid de volgende conclusies: "Korten van opgebouwde aanspraken is niet aanvaardbaar, Meeste respondenten zijn het eens met de hoeveelheid aandelen; als het anders moet, dan bij voorkeur minder."

Met het beleggingsbeleid probeert het pensioenfonds te bereiken dat enerzijds de financiële positie beperkt kan verslechteren en de kans op korten acceptabel is en anderzijds het pensioenfonds voldoende herstelkracht heeft en de toeslagenambitie zoveel mogelijk waargemaakt kan worden.

Op grond van het voorgaande heeft het pensioenfonds de beleidsdoelstellingen als volgt geformuleerd:

Uitgangspunt is een premie op basis van een gedempte rekenrente. De gedempte kosten-dekkende premie wordt verhoogd met 3%-punt van de premiedeler. Deze verhoging is voor vijf jaar vastgelegd en wordt aan het eind van deze vijfjaarsperiode herzien. Bovendien geldt na deze vijf jaar dat het jaarlijks vast te stellen bijdragepercentage maximaal 1%-punt verschilt van het vastgestelde bijdragepercentage in het voorgaande jaar.

Er wordt niet meer toeslag verleend dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is. Er wordt gestreefd naar een verwacht indexatieresultaat over een 15 jarige periode van circa 75%.

De kans op korten van pensioenen is op basis van de ALM studie over een 15 jarige periode maximaal 2%.

De beleidsdekkingsgraad bereikt binnen tien jaar tenminste het vereist eigen vermogen. Er is geen bijstortingsverplichting van de werkgever.

Uiteraard kunnen die doelstellingen in de praktijk niet haalbaar blijken, bijvoorbeeld door een forse daling van de aandelenmarkten. De meeste pensioenfondsen zullen dan te maken krijgen met fors lagere dekkingsgraden en derhalve beperkte toeslagverlening en een grote kans op korten van opgebouwde pensioenen. Het pensioenfonds zal dan mogelijkerwijs zijn beleidsdoelstellingen moeten aanpassen aan de marktomstandigheden.

De risicohouding van het fonds neemt een belangrijke plaats in. Vooraf moet worden vastgesteld welk risico acceptabel is. Het grootste risico van een pensioenfonds vloeit voort uit het beleggingsrisico.

Bij het vaststellen van de risicohouding is het van belang de risicohouding van de stakeholders mee te nemen. De vraag is welke risico's de deelnemers bereid zijn te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gezien de kenmerken van het fonds.

In dat kader heeft het bestuur in 2014 een onderzoek laten uitvoeren naar de risicobereidheid en het risicodraagvlak onder het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de deelnemers. Uit het onderzoek heeft het bestuur geconcludeerd dat het thans geformuleerde beleggingsbeleid het beste past bij de risicohouding die voortvloeit uit voren beschreven onderzoek.

De risicohouding komt tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen voor de haalbaarheids-toets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen en een bandbreedte hiervoor.

De risicohouding op korte termijn wordt vertaald in het vereist eigen vermogen en een bandbreedte daarom heen: volgens de laatstgehouden ALM-studie 2016 is dit 127,4% en een bandbreedte van -4,2%-punt onder en +5,3%-punt boven de 127,4%. Deze bandbreedte van het vereist eigen vermogen is berekend op basis van de bandbreedte in het strategisch beleggingsbeleid. Per 1 november 2017 is een andere asset allocatie geldig met 50% renteafdekking en dan is het vereist eigen vermogen 122,7%.

De risicohouding op de lange termijn is:

Ondergrens verwacht pensioenresultaat 90%. Het beleidsuitgangspunt dat het indexatiere-sultaat over 15 jaar 75% bedraagt, leidt er toe dat een pensioenresultaat van 100% niet haalbaar is. De gekozen ondergrens is 90%.

Ondergrens verwacht pensioenresultaat vanuit de evenwichtssituatie 90%. In de even-wichtssituatie is er geen sprake meer van een tekort, maar van een toereikende solvabiliteit. Maximale afwijking verwacht pensioenresultaat in het slechtweeer scenario: 30%. Dit is gebaseerd op een ondergrens van een verwacht pensioenresultaat in het slechtweeer scenario van 70%.

Deze uitgangspunten zijn getoetst in de aanvangshaalbaarheidstoets van 2015.

Risico-inschatting en beheersmaatregelen

Het risicomanagement van het fonds bestaat uit twee componenten.

Het beleid, de uitvoering en de monitoring van de financiële risico's zijn belegd bij de beleggingsadviescommissie (BAC). De BAC adviseert het bestuur over het beleid en wordt hierbij ondersteund door een onafhankelijke risicomanager. Ten aanzien van de financiële risico's, ook wel de beleggingsrisico's, zijn diverse beheersmaatregelen genomen die de risico's voor het fonds beperken. Deze beheersmaatregelen zijn vastgelegd in onder meer de Abtn, het beleggingsplan en de verklaring van beleggingsbeginselen. De monitoring van de risico's wordt uitgevoerd door de risicomanager. Op dagbasis worden de belangrijkste risico's gevolgd en per kwartaal worden er twee risicorapportages opgeleverd die zowel in de BAC als in de bestuursvergaderingen worden toegelicht en besproken.

Het beleid, de uitvoering en de monitoring van de niet-financiële risico's zijn belegd bij de commissie risicomanagement (CRM). De CRM adviseert het bestuur over het beleid en wordt hierbij ondersteund door een externe deskundige en de compliance officer. De CRM bespreekt regelmatig alle niet-financiële risico's. Daarbij worden de ontwikkelingen besproken en de naleving en werking van de beheersmaatregelen. Er wordt daarbij beoordeeld of er aanleiding is om de kans en de impact van de risico's aan te passen. Uitgangspunt is de vaststelling van een zogenaamde bruto kans en impact van een (sub)risico die door het treffen van beheersmaatregelen worden teruggebracht tot een voor het fonds aanvaardbaar netto risico. Elk kwartaal wordt een door de CRM uitgevoerde analyse van de risico's in het bestuur besproken.

Impact van onzekerheden op de financiële positie

De mogelijke impact op de resultaten van het fonds en de financiële positie wordt door het bestuur elk kwartaal besproken aan de hand van de analyse die daarover is opgenomen in de risicomonitor die wordt opgesteld door de risicomanager.

Dit betreft dan met name het renterisico en de impact hiervan op de dekkingsgraad.

Er wordt daarbij aangegeven wat de gevolgen zijn voor de dekkingsgraad van een aanzienlijke daling of stijging van de rente in combinatie met een aanzienlijke daling of stijging van het rendement op zakelijke waarden. Door deze regelmatige impactanalyse heeft het bestuur een goed inzicht op de belangrijkste financiële risico's.

Risico's en onzekerheden en impact in het verslagjaar

Tijdens het verslagjaar hebben zich met betrekking tot de belangrijkste financiële risico's of onzekerheden geen ontwikkelingen voorgedaan die impact hadden op het fonds.

Mede als gevolg van het gevoerde beleid en de goede rendementen zijn zowel de actuele dekkingsgraad als de beleidsdekkingsgraad aanzienlijk gestegen. Voorts is gekozen voor een beleid van verdere risicobeperking ('derisking') waarbij geleidelijk aan de afdekking van het renterisico zal worden verhoogd van 45% tot 75% van de pensioenverplichtingen.

Ten aanzien van de niet-financiële risico's zijn er slechts kleine aanpassingen geweest in de inschatting van bruto en netto kans en impact van bepaalde (sub)risico's. Dit betrof dan met name het uitbestedingsrisico als gevolg van de overname van de pensioenadministratie door een andere uitvoerder en het beëindigen van de activiteiten van de beleggingsadviseur waardoor er een nieuwe fiduciair manager moest worden gezocht.

Verbeteringen in het risicomanagement

Het bestuur is van mening dat het beleid op het gebied van risicomanagement goed op orde is en dat het bestuur 'in control' is met het oog op een beheerste en integere bedrijfsvoering. In 2018 zal worden gewerkt aan het integreren van het beleid op het gebied van financiële en niet-financiële risico's tot één integraal risicoraamwerk.

Hierna wordt een korte beschrijving gegeven van de risico's waar het fonds mee te maken heeft bij de uitvoering van de pensioenregeling.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt als de dekkingsgraad van het fonds, dat wil zeggen de verhouding tussen de bezittingen en verplichtingen van het fonds.

Het risico dat het fonds over onvoldoende vermogen beschikt om de verplichtingen af te dekken, het solvabiliteitsrisico, is een van de belangrijkste risico's. De solvabiliteit wordt gemeten volgens algemeen geldende normen voor pensioenfondsen die voortvloeien uit de Pensioenwet. Indien de solvabiliteit onvoldoende is, is er onvoldoende ruimte voor (volledige) indexatie of bestaat het risico dat de pensioenaanspraken verminderd moeten worden. Ultimo 2017 verkeert het fonds nog in een situatie van een reservetekort. De actuele dekkingsgraad is in 2017 gestegen van 107,3% naar 113,3%. De beleidsdekkingsgraad is gestegen van 101,6% naar 111,2%. De vereiste dekkingsgraad eind 2017 is 122,7%.

Het tekort op grondslagen volgens het Financieel ToetsingsKader is als volgt:

	2017	2016
Vereist eigen vermogen	120.088	137.763
Aanwezig vermogen	71.732	40.872
Tekort	48.356	96.891

Het bestuur beschikt over een aantal instrumenten om risico's te beheersen:

- Beleggingsbeleid.
- Premiebeleid.
- Herverzekeringsbeleid.
- Toeslagenbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de

ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings-) risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten voor beperking van de risico's.

Beleggingsrisico's

In 2016 is het beleggingsbeleid heroverwogen en aangepast aan de hand van de Asset & Liability Management (ALM) studie. Per 1 november 2017 is de strategische asset allocatie aangepast waardoor het beleggingsrisico enigszins is verminderd. Ultimo 2017 is de vereiste dekkingsgraad 122,7%.

Marktrisico's

Het marktrisico is het risico dat de waarden van de beleggingen in zakelijke waarden verandert door wijzigingen in marktprijzen. Door de vaststelling van de strategische beleggingsmix over verschillende beleggingscategorieën en een spreiding over verschillende regio's wordt het risico teruggebracht tot aanvaardbare waarden.

De regiospreiding van aandelen kan als volgt worden toegelicht:

	2017	2016
Eurozone	16.728	19.056
Emerging Markets	17.262	18.612
World (developed)	198.565	197.230
Totaal Aandelen	232.555	234.898

Renterisico's

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de verplichtingen van het fonds verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De gevoeligheid voor wijzigingen in de marktrente wordt veroorzaakt doordat de duration van de verplichtingen en de beleggingen niet gelijk zijn. Om dit risico te ontgaan heeft het bestuur het renterisico afgedekt middels renteswaps. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Renteveranderingen hebben hierdoor slechts voor het ongedekte deel invloed op de dekkingsgraad zowel in positieve als in negatieve zin.

In 2017 is besloten tot invoering van dynamische renteafdekking in het kader van een verdere 'derisking' van de beleggingsportefeuille. De renteafdekking zal daarbij, uitgaande van een stijgende dekkingsgraad, langzamerhand worden verhoogd van 45% tot 75% van de pensioenverplichtingen. Eind 2017 bedroeg de strategische afdekking van het renterisico op basis van dit beleid 55%.

	2017	2016
Duration verplichtingen	16,7	16,9
Duration vastrentende waarden (incl. derivaten)	18,6	16,9

De duration van de beleggingen betreft uitsluitend de duration van de vastrentende waarden inclusief de derivaten en dus niet de gehele beleggingsportefeuille.

Ten behoeve van de renteswaps zijn ISDA/CSA overeenkomsten afgesloten met een aantal tegenpartijen zodat het kredietrisico van het fonds adequaat wordt afgedekt middels onderpand (staatsobligaties van Nederland, Duitsland en Frankrijk).

Inflatierisico

Het fonds streeft ernaar de aanspraken van deelnemers, gewezen deelnemers en de ingegane uitkeringen jaarlijks te indexeren. Het vermogen van het fonds zou daarom beschermd moeten worden tegen geldontwaarding.

Het fonds heeft het inflatierisico beperkt door een maximum te stellen aan de toeslagen. Daarnaast was het inflatierisico ultimo 2016 voor 12,5% van de reële verplichtingen afgedekt middels inflatieswaps. Bij een inflatieswap wordt de verwachte inflatie betaald door het fonds terwijl de werkelijke inflatie wordt ontvangen. Het fonds heeft in 2016 besloten om de afdekking van het inflatierisico met inflation swaps in maximaal twee jaar in stappen van 2,5%-punt terug te brengen van 20% naar nul. In 2016 zijn er drie stappen van 2,5%-punt uitgevoerd en is de afdekking dus teruggebracht van 20% tot 12,5%.

In 2017 is de afdekking van het inflatierisico geheel afgebouwd tot 0.

Actuariële risico's

De actuariële grondslagen zijn in 2017 niet gewijzigd. Het fonds maakt gebruik van de in september 2016 gepubliceerde AG sterftetafel 2016. Ook de fondsspecifieke correcties op de sterftekansen zijn in 2017 niet gewijzigd. De risico's ten aanzien van de partnerpensioenen, arbeidsongeschiktheidspensioenen en premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn door het fonds herverzekerd bij een externe, onder toezicht van De Nederlandsche Bank staande, verzekeringsmaatschappij.

Valutarisico's

Voor beleggingen in vreemde valuta loopt het fonds het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door wijzigingen in de valutakoersen. Onderdeel van het strategische beleggingsbeleid is dat deze risico's deels worden afgedekt.

Het valutarisico wordt zodanig afgedekt dat er nog een valutarisico overblijft van 30%.

Daarbij wordt uitsluitend de Amerikaanse dollar afgedekt.

De totale onderliggende waarde van de valutatermijncontracten bedraagt per 31 december 2017 Amerikaanse Dollar 84 miljoen (EUR 70 miljoen).

De actuele waarde ultimo 2017 van deze contracten bedroeg positief EUR 0,9 miljoen.

De waarde van de overige beleggingen in vreemde valuta die niet zijn afgedekt bedroeg ultimo 2017 EUR 167,0 miljoen.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven.

Voorts heeft dit risico betrekking op het risico dat de waarde van bepaalde beleggingen, zoals bedrijfsobligaties, daalt ten gevolge van een stijging van de creditspreads. Beheersing vindt plaats doordat met name belegd wordt in obligatiefondsen met een gediversificeerde portefeuille. In de toelichting op de balans is een overzicht opgenomen van de verdeling van vastrente waarden naar markten en naar kredietwaardigheid van de debiteuren (credit ratings).

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Ultimo 2017 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Het fonds beschikt over een cash flow planning die jaarlijks wordt afgestemd met de advisory manager.

Concentratierisico

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het fonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering. Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het fonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens en overlijden. Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafel 2016 is het langlevensrisico geheel opgenomen in de waardering van de pensioenverplichtingen. Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in het geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet uitkeren waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Om dit risico te verminderen heeft het fonds een deel hiervan herverzekerd bij een externe onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Dit is een stop-loss contract met een looptijd tot en met 31 december 2019, waarbij ook het arbeidsongeschiktheidsrisico is herverzekerd.

Uitbestedingsrisico

Het bestuur voert periodiek gesprekken met haar uitvoerders waarin de voortgang en performance worden geëvalueerd.

De pensioenadministratie is uitbesteed aan RiskCo (voorheen Aon Hewitt) en de financiële en beleggingsadministratie is uitbesteed aan Kas Bank. Met beide uitvoerders is een overeenkomst afgesloten waarin de werkzaamheden en performancenormen zijn beschreven in een Service Level Agreement (SLA). Periodiek vindt evaluatie plaats.

Beide organisaties beschikken over een recent ISAE 3402 type II rapport.

Overige niet-financiële risico's

Onder overige risico's wordt verstaan omgevingsrisico, operationeel risico, IT risico, juridisch risico en integriteitsrisico's.

De commissie risicomanagement is in 2016 begonnen om al deze risico's in beeld te brengen en vast te leggen in een risicoraamwerk. Als eerste is uitgebreid aandacht besteed aan het integriteitsrisico. Daarbij is via een assessment met het bestuur vastgelegd welke integriteitsrisico's er zijn en welke beheersmaatregelen aanwezig zijn om het risico beperkt te houden. In 2017 is verder gewerkt aan het invullen van het risicoraamwerk onder meer door regelmatig assessments te houden voor de overige genoemde risico's.

In 2018 zal worden gewerkt aan het integreren van het beleid op het gebied van financiële en niet-financiële risico's tot één integraal risicoraamwerk.

Aandachtspunten voor het bestuur in 2018

Op 5 maart 2018 werd de voorgenomen benoeming tot bestuurslid van mw. C.H.M. Raats goedgekeurd door DNB. Op 20 maart 2018 is zij benoemd tot lid van het bestuur.

Het bestuur zal in 2018 onder meer aandacht besteden de volgende zaken:

- het zorgvuldig vastleggen van het privacybeleid met het oog op de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming per 25 mei 2018.
- de strategie ten aanzien van de toekomst van het fonds en de diverse uitvoeringsmogelijkheden voor de pensioenregeling.
- de communicatie met alle belanghebbenden onder meer met behulp van de interactieve website en het houden van voorlichtingsbijeenkomsten en voorlichtingscampagnes.
- het regelmatig overleg voeren met sociale partners.
- het voeren van een zorgvuldig proces bij de voorgenomen omzetting van de prepensioenspaarregeling in aanspraken in de basisregeling.
- het beleggingsbeleid waarbij een goede afweging zal plaatsvinden tussen het behalen van zoveel mogelijk rendement met inachtneming van het beperken van de risico's en met inachtneming van kostenbeheersing.
- de overgang naar een nieuwe fiduciaire manager in het tweede kwartaal van 2018.
- het offertraject voor de uitbesteding van de pensioenadministratie.

Namens het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Alliance

Amsterdam, 12 juni 2018

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Vertegenwoordigers van de werknemers en
pensioengerechtigden

G. Griffioen, voorzitter

M.G. Leenstra

mw. C.H.M. Raats

H.J.A. van de Kamer

M. Schreurs

mw. D. van der Ende

F.F. Albrecht

mw. A. van Geluk

Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit:

- A.F.M. Sanders, voorzitter
- R.N. Langedijk, secretaris
- H.M.J. Kempers, lid

Het VO heeft in 2017 acht maal vergaderd, waarvan tweemaal met het dagelijks bestuur over de actuele gang van zaken met betrekking tot het pensioenfonds alsmede over de ontwikkelingen die van belang zijn in dit kader voor het VO. Het betreft hier onder meer premievaststelling voor 2018. Het bestuur heeft advies gevraagd en gekregen met betrekking tot de premie 2018. Ook heeft het VO een tweetal gesprekken gevoerd met VCH in het kader van de jaarlijkse visitatie.

Voorts heeft het VO in 2017 deelgenomen aan een cursus Risico Management via Willis Towers Watson en aan een seminar van de Pensioenfederatie inzake risicomanagement. In 2017 heeft het VO overeenkomstig de afspraken met het dagelijks bestuur alle relevante stukken in de vorm van notulen van bestuursvergaderingen, dagelijks bestuursvergaderingen en beleggingscommissie vergaderingen ontvangen. Het VO heeft volledig toegang tot de "teamroom" van het pensioenfonds. Dit is een data base met documenten en informatie ten behoeve van het bestuur van het pensioenfonds. Daarnaast ontvangt het VO alle periodieke informatie en updates met betrekking tot het herstelplan en de beleggingsresultaten zoals die ook binnen het bestuur worden besproken. Bovengenoemde informatiestroom geeft een goed inzicht in de gang van zaken binnen het pensioenfonds en de activiteiten van het bestuur voor zowel de actuele situatie als voor de in gang zijnde ontwikkelingen. Voor de verdere beoordeling van het bestuursbeleid door het VO over 2017 zijn wij in het bezit gesteld van het concept jaarverslag over 2017 van het pensioenfonds en van de concepten actuariael jaarverslag, actuariael jaarverslag van de certificerend actuaris en van de accountant over 2017. Voorts heeft het VO gesproken met de accountant (Mazars) en de certificerend actuaris (Triple A) van het pensioenfonds over het verslagjaar 2017.

Bevindingen

Premie en indexatie

Het premiebeleid is voor de jaren 2016 t/m 2020 vastgelegd. Wel worden jaarlijks door bestuur en actuaris de uitgangspunten van het premiebeleid tegen het licht gehouden met de mogelijkheid om op vooraf gedefinieerde punten de premie aan te passen.

Uit het jaarverslag 2017 blijkt uit de cijfermatige opstelling dat in 2017 een negatief resultaat is ontstaan (€ 1.560 K) op de inkoop van de premie voor de actieve deelnemers. Dit houdt in dat er sprake is van een lage premiedekkingsgraad. Premiedekkingsgraad is geen wettelijke parameter bij de totstandkoming van de premie, maar is een parameter die aangeeft of de ontvangen premie (voor de actieve deelnemers) voldoende is om de pensioenrechten te kunnen inkopen voor het verslagjaar. Dit houdt in dat in 2017 een deel van de inkoop van rechten voor de actieve deelnemers is gefinancierd uit het beleggingsresultaat. Het beleggingsresultaat dient voor de indexatie van alle deelnemers. In het jaarverslag van Alliance wordt hierop geen nadere toelichting gegeven. In het rapport van de certificerend actuaris is hierover wel een opmerking gemaakt, zij het met hetzelfde voorbehoud ten aanzien van de wettelijke status van de premiedekkingsgraad. Ook DNB vraagt aandacht van de pensioenfondsen voor de premiedekkingsgraad. Achtergrond hiervan is de algemene tendens in het bedrijfsleven om de premie laag te houden, terwijl een lage premiedekkingsgraad vraagt om verhoging van de premie of een aanpassing (verlaging) in de opbouw voor de actieve deelnemers.

Per 1 januari 2017 zijn de rechten van zowel actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden niet aangepast aan de loonindex respectievelijk de prijsindex in verband met een te lage dekkingsgraad. In 2017 heeft er wel een indexering plaatsgevonden van het prepensioen spaarkapitaal middels het zogenaamde U-rendement.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid heeft in 2017 veel aandacht gekregen van het bestuur. Het bestuur wordt hierin geadviseerd door de beleggingsadviescommissie alsmede door externe adviseurs.

Bestuurssamenstelling

Het VO is door het bestuur tijdig geïnformeerd over de inkrimping van het bestuur van 10 naar 8 personen in 2017. De achtergrond hiervan is de afnemende bereidheid van potentiële bestuurskandidaten om zitting te nemen in het bestuur. De hogere eisen die gesteld worden aan geschiktheid, opleiding en tijdsbesteding zorgen ervoor dat er met acht leden een efficiënter en beter geschikt bestuur is. Ook over de toetreding van een extern geworven bestuurslid namens de werkgever is vroegtijdig gecommuniceerd door het bestuur.

Communicatie

De communicatie van individuele pensioengegevens van deelnemers (UPO's) vindt schriftelijk plaats aan belanghebbenden. Daarnaast vindt het grootste deel van de algemene belangrijke informatie voor de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden plaats via de website. Deze website is in maart 2016 vernieuwd en in 2017 verder uitgebouwd.

Herstelplan

Het VO is periodiek geïnformeerd over de actuele positie van het pensioenfonds ten opzichte van het herstelplan.

Adviesaanvragen 2017

Het VO heeft advies uitgebracht op verzoek van het bestuur van het pensioenfonds inzake de vaststelling van de premie voor 2017.

Oordeel

Op basis van de aan ons ter beschikking gestelde documenten evenals de bijeenkomsten met het dagelijks bestuur van het pensioenfonds, is het VO van mening dat het bestuur zijn taken voor 2017 naar behoren heeft uitgevoerd. Ten aanzien van de lage premiedekkingsgraad verwacht het VO een reactie van het bestuur op onze verklaring.

Amstelveen, 31 mei 2018

Namens het Verantwoordingsorgaan van de Stichting Pensioenfonds Alliance,

A.F.M. Sanders, voorzitter.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft met belangstelling kennisgenomen van het oordeel van het VO.

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de goede en prettige samenwerking en voor de inzet en betrokkenheid van de leden van het VO in 2017.

Ten aanzien van de opmerkingen van het VO met betrekking tot de hoogte van de premiedekkingsgraad wil het bestuur als volgt reageren.

Het niveau van de pensioenpremie is door de sociale partners voor een periode van 5 jaar (jaren 2016 tot en met 2020) eind 2015 vastgelegd. Sinds 2016 konden pensioenfondsen gebruik maken van rendementsdemping onder de nieuwe voorwaarden van het FTK, wat ook van toepassing is bij het fonds.

Een voortdurende dalende rente, vanaf het begin van de contract periode (2016-2020), is de oorzaak van een lage premiedekkingsgraad. Het bestuur realiseert zich dat het negatieve resultaat op premie ten laste van het vermogen komt. Invloed op de extreem lage rente heeft het bestuur niet. Daarom wordt het rentebeleid van de ECB nauwlettend gevolgd.

Op dit moment ziet het bestuur nog geen aanleiding tot aanvullende maatregelen en is van mening dat aan de wettelijke verplichtingen en waarderingen is voldaan. Het bestuur is zich bewust van zijn taak om evenwichtigheid voortdurend te bewaken.

Het bestuur bedankt het VO voor zijn inspanningen en spreekt het vertrouwen uit dat de constructieve samenwerking met het VO ook in 2018 op dezelfde wijze zal worden voortgezet.

Samenvatting Verslag Visitatiecommissie

1. Inleiding

Het bestuur heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie, na advies van het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds in het kader van een driejaarscyclus van visitaties zoals met het Fonds is overeengekomen.

De visitatiecommissie (VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds.

De visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever en in het jaarverslag. Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de visitatiecommissie. De visitatieperiode strekte zich uit tot de 10 maart 2018 beschikbare informatie over de periode t/m 31 december 2017.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig en op een voldoende zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Belangrijke gebeurtenissen op het gebied van vermogensbeheer hebben bij het Fonds op adequate wijze tot acties geleid.

a. Follow up vorige visitatie

Evenals in de voorgaande visitatieperiode heeft het Fonds de aanbevelingen uit de voorgaande visitatie voldoende zorgvuldig afgewogen en de hieruit voortvloeiende acties bewaakt.

b. Algemene gang van zaken

Het Fonds volgt de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en het bestuur reageert op adequate wijze op financiële en niet-financiële ontwikkelingen. Het Fonds heeft ook dit jaar aandacht besteed aan zijn toekomstbestendigheid en is gemotiveerd tot de conclusie gekomen dat het momenteel in een goede conditie is om op de huidige voet verder te gaan. Over de uitkomst van de haalbaarheidstoets

heeft overleg met sociale partners plaatsgevonden. Dit gaf geen aanleiding tot aanpassing van de risicohouding.

c. Governance

De VC volgt het Fonds in haar oordeel dat zij haar organisatie zodanig heeft ingericht dat goed bestuur is gewaarborgd en in materiële zin aan alle eisen is voldaan die in de Pensioenwet en de daarop gebaseerde regelgeving aan waarborging goed bestuur worden gesteld. De documentatie van de evenwichtige afweging van die belangen kan volgens de VC nog verder worden verbeterd.

d. Geschiktheid

De VC is van oordeel dat het Fonds voldoende onderneemt om aan de normen van geschiktheid van de fondsorganen te voldoen. Discrepancies tussen gewenst en aanwezig kennisniveau worden onderkend en opgelost. Een voorbeeld is de wijziging in de beleggingsadviescommissie die gedurende de visitatieperiode is doorgevoerd.

e. Beleggingen

De VC volgt het Fonds in haar oordeel dat zij voldoet aan de normen met betrekking tot de beleggingscyclus. Het Fonds volgt de beleggingsresultaten in relatie tot haar eigen doelstellingen en ten opzichte van enkele geselecteerde branchegenoten. Ten tijde van de visitatie was het Fonds in het eindstadium van het selectieproces voor een fiduciair manager. De besluitvorming over de selectie vormt geen onderdeel van deze visitatie.

f. Risico's

Er is een Commissie Risicomanagement ingesteld die specifiek gericht is op de niet-financiële risico's waaronder het operationeel risico, uitbestedingsrisico en IT-risico. Voor deze commissie is een jaarplan opgesteld. Het Fonds ziet de noodzaak om te komen tot de integratie van financiële en niet-financiële risico's in één IRM-cyclus. De VC beveelt aan om dit zo spoedig mogelijk te realiseren.

g. Communicatie

Evenals in voorgaande visitatieperiode is de VC van oordeel dat het Fonds op adequate wijze gestalte heeft gegeven aan de opzet en uitvoering van het communicatiebeleid.

De visitatiecommissie

Jacques Nieuwenhuizen

Thijs Driessen

Niek de Jager

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017 (na bestemming van het saldo van baten en lasten)

(bedragen x EUR 1.000,-)

	<i>Toelichting</i>	2017	2016
Activa			
Vastgoedbeleggingen		67.419	61.545
Aandelen		232.555	236.388
Vastrentende waarden		272.069	237.225
Derivaten		47.804	56.068
Overige beleggingen		0	29.580
<hr/>			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	3	619.847	620.806
Vorderingen en overlopende activa	4	988	1.025
Liquide middelen	5	653	303
		<u>621.488</u>	<u>622.134</u>
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	6	71.732	40.872
Pensioenverplichtingen		529.957	544.790
Prepensioenspaarregeling		10.346	11.372
<hr/>			
Technische Voorzieningen	7	540.303	556.162
Overige schulden en overlopende passiva	8	9.453	25.100
		<u>621.488</u>	<u>622.134</u>

Staat van Baten en Lasten over 2017

(bedragen x EUR 1.000,-)

	<i>Toelichting</i>	2017	2016
Baten			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	12	10.362	9.812
Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen	13	25.590	38.654
Overige baten	14	2	4
		35.954	48.470
 Lasten			
Pensioenuitkeringen	15	19.720	19.991
Pensioenuitvoeringskosten	16	1.049	933
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen			
<i>Pensioenopbouw</i>	17	12.095	10.564
<i>Toeslagverlening</i>	18	0	0
<i>Rentetoevoeging</i>	19	-1.171	-306
<i>Onttrekking pensioenuitkeringen</i>	20	-19.744	-19.945
<i>Onttrekking pensioenuitvoeringskosten</i>	20	-436	-439
<i>Wijzigingen marktrente</i>	21	-5.815	42.373
<i>Inkoop prepensioen uit prepensioenkapitalen</i>	22a	1.018	979
<i>Wijziging uit hoofde van overdracht rechten</i>	22b	-106	-29
<i>Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden</i>	23	0	-3.555
<i>Overige mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen</i>	24	-674	-2.498
Mutatie Technische voorziening prepensioenspaarregeling	7	-1.026	-954
Saldo overdrachten van rechten	25	94	76
Saldo herverzekering	26	85	81
Overige lasten	27	5	116
		5.094	47.387
Saldo van Baten en Lasten		30.860	1.083

Kasstroomoverzicht over 2017

(bedragen x EUR 1.000,-)

	2017	2016
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen	10.362	9.923
Ontvangen waardeoverdrachten	251	531
Betaalde pensioenuitkeringen	-20.125	-20.106
Betaalde waardeoverdrachten	-346	-607
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraar	0	0
Betaalde premies herverzekeringen	-87	-110
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.018	-1.049
Overige inkomsten	0	0
	-10.963	-11.418
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	113.624	307.184
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	10.707	13.320
Aankopen beleggingen	-82.222	-339.591
Betaalde kosten vermogensbeheer	-1.175	-1.154
Overige inkomsten	-30.836	-27.942
	10.098	7.701
Toename/afname van liquide middelen	-865	-3.717
Toename/afname liquide middelen onder vastrentende waarden	-1.215	-3.315
Toename/afname liquide middelen volgens balans	350	-402
Toename/afname van liquide middelen	-865	-3.717

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het saldo van de baten en lasten wordt toegevoegd aan de reserves.

Toelichting op de jaarrekening

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds Alliance, is het verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; ook verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het fonds geeft uitvoering aan de pensioenregelingen van Nestlé Nederland B.V. en aan Nestlé gelieerde ondernemingen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 12 juni 2018 de jaarrekening 2017 vastgesteld.

1. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in Euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Waardering

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin deze schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige

economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief post zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. Met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valuta-koersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Beleggingen voor risico van pensioenfondsen

Algemeen

Beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Het fonds heeft alleen beleggingen voor risico van pensioenfondsen en geen beleggingen voor risico van de deelnemers.

Vastgoedbeleggingen

De beleggingen betreft een aandeel in een indirect vastgoedfonds en een aandeel in een beursgenoteerd onroerend goed fonds. De fondsen zijn gewaardeerd op basis van de actuele waarde per 31 december 2017 zoals opgegeven door de vermogensbeheerder. Het vastgoedfonds heeft de waardering uitbesteed aan een onafhankelijke externe partij. Taxaties worden per kwartaal uitgevoerd. Deze waarde wordt getoetst aan de definitieve jaarrekening van de vermogensbeheerder. Indien er materiële verschillen optreden wordt de balanswaardering aangepast aan de waardering volgens de definitieve jaarrekening.

Aandelen

De beleggingen in aandelen bestaan uit beleggingsfondsen welke worden gewaardeerd tegen de officiële koersen van de onderliggende aandelen per 31 december 2017.

De waardering van de private equity is gebaseerd op de actuele waarde per 31 december 2017 zoals opgegeven door de vermogensbeheerder.

Participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de nettovermogenswaarde van het beleggingsfonds, waarbij de grondslagen voor de beleggingsfondsen zijn bepaald op basis van fair value. Deze waarde wordt getoetst aan de definitieve jaarrekening van de vermogensbeheerder. Indien er materiële verschillen worden geconstateerd met de definitieve jaarrekening van de vermogensbeheerder, wordt de balanswaardering aangepast aan de waardering volgens de definitieve jaarrekening. Binnen de beleggingsfondsen van NNIP vindt in beperkte mate securities lending plaats.

Vastrentende waarden

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen beleggingen in fondsen welke worden gewaardeerd tegen de beurskoersen per 31 december 2017.

Participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de nettovermogenswaarde van het beleggingsfonds, waarbij de grondslagen voor de beleggingsfondsen zijn bepaald op basis van fair value. Deze waarde wordt getoetst aan de definitieve jaarrekening van de vermogensbeheerder. Indien er materiële verschillen worden geconstateerd met de definitieve jaarrekening van de vermogensbeheerder, wordt de balanswaardering aangepast aan de waardering volgens de definitieve jaarrekening.

Derivaten

Valutatermijncontracten, Inflatieswaps en Interest Rate Swaps zijn opgenomen tegen actuele waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waarderingmodellen.

De gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen de nog te ontvangen liquide middelen uit de verkoop van hedge funds.

Waardeveranderingen

De gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Technische voorzieningen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank vastgestelde rentetermijnstructuur (UFR) ultimo 2017.

De voorziening pensioenverplichtingen ultimo jaar is berekend op basis van de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel 2016 met starttafel 2018 en fondsspecifieke correcties op de overlevingskansen.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten met betrekking tot pensioengerechtigden en gewezen deelnemers, zijn in de berekeningen begrepen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van de voor de toezichthouder acceptabele grondslag, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De post Overige onderdelen technische voorziening risico fonds betreft de volgende voorzieningen:

- De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten (excassokosten).
- De voorziening voor zieken. Dit betreft een reservering voor op de balansdatum zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Vervolgens ontstaat er eventueel recht op een excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Markttrente: gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.
- Overlevingstafels: AG prognosetafel 2016 met starttafel 2018 en met fondsspecifieke correcties op de overlevingskansen (ultimo 2017).
- Onbepaald partnersysteem voor het partnerpensioen bij vooroverlijden.

- Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Kostenopslag ter grootte van 2,2% van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Technische voorziening prepensioenspaarregeling

De technische voorziening prepensioenspaarregeling wordt gewaardeerd tegen de waarde van de aanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

2. Korte beschrijving van de pensioenregeling

Basispensioenregeling

De pensioenregeling is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar.

Pensioengrondslag

Onder pensioengrondslag voor een deelnemer wordt verstaan het per 1 januari (of een latere datum bij indiensttreding) geldend pensioengevend salaris (12 maal de som van het schaalsalaris en de eventuele persoonlijke toeslag, vermeerderd met de vakantietoeslag en de eindejaarsuitkering), verminderd met de per 1 januari van dat jaar geldende franchise. De franchise wordt ieder jaar vastgesteld en bedraagt in 2017 € 13.123,- . Voor oude arbeidsongeschikte deelnemers blijft de per 31 december 2014 geldende regeling gehandhaafd.

Ouderdomspensioen

De deelnemers bouwen per jaar 1,875% van de pensioengrondslag op. Het ouderdomspensioen gaat in principe in op 67-jarige leeftijd. Eerdere ingang van het ouderdomspensioen dan 67 jaar is mogelijk. Voor oude arbeidsongeschikte deelnemers blijft de per 31 december 2014 geldende regeling gehandhaafd.

Partnerpensioen

De deelnemers bouwen per jaar 1,3125% van de pensioengrondslag op. Het partnerpensioen wordt levenslang uitgekeerd aan de partner van de overleden deelnemer (of werknemer). Bij overlijden van de deelnemer voor de 67-jarige leeftijd wordt een partnerpensioen uitgekeerd ter grootte van het opgebouwde partnerpensioen, vermeerderd met het product van 1,3125% van de pensioengrondslag en het aantal deelnemersjaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum. Voor oude arbeidsongeschikte deelnemers blijft de per 31 december 2014 geldende regeling gehandhaafd. Uitrust van partnerpensioen vanaf de pensioendatum is mogelijk.

Tijdelijk partnerpensioen

Bij overlijden van de deelnemer tijdens het deelnemerschap wordt het partnerpensioen met een tijdelijk partnerpensioen verhoogd met € 15.007,- (2017). Het tijdelijk partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de eerste van de maand waarin de nabestaande de 67-jarige leeftijd bereikt. Voor oude arbeidsongeschikte deelnemers blijft de per 31 december 2014 geldende regeling gehandhaafd.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt per kind 20% van het partnerpensioen (voor maximaal 4 kinderen). De pensioenen worden uitgekeerd tot en met de maand waarin het kind 20 jaar wordt, doch uiterlijk in bepaalde gevallen tot de 27-jarige leeftijd.

Aanvullende pensioenregeling

Indien het variabele salaris gelijk is aan of meer bedraagt dan 5% van het vaste salaris wordt er aanvullend pensioen toegekend. Het ouderdompensioen dat in een deelnemersjaar wordt opgebouwd, bedraagt 1,875% van het variabele salaris over het aan de peildatum (1 januari) voorafgaande kalenderjaar indien de deelnemer op deze datum nog in dienst is. Het opgebouwde aanvullende pensioen wordt aangepast aan de algemene loonontwikkeling indien de middelen van het fonds daarvoor toereikend zijn. Het partnerpensioen dat in een deelnemersjaar wordt opgebouwd, bedraagt 1,3125% van het variabele salaris over het aan de peildatum (1 januari) voorafgaande kalenderjaar indien de deelnemer op deze datum nog in dienst is. Op de pensioendatum kan het partnerpensioen worden uitgeruild tegen een hoger ouderdompensioen. Het uitruilpercentage wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur.

Regeling excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

De regeling excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voorziet bij volledige arbeidsongeschiktheid in een arbeidsongeschiktheidsuitkering ter grootte van 80% van het salaris uitgaande boven het maximum dagloon voor de WAO/WIA-uitkering. De uitkering geschiedt zolang de deelnemer arbeidsongeschikt is, doch uiterlijk tot aan de pensioendatum. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wordt de uitkering verlaagd analoog aan de WAO/WIA-uitkering. Het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen is nominaal en wordt dus na ingang niet geïndexeerd.

Voor werknemers die voor Nestlé naar het buitenland zijn uitgezonden en waarvoor de pensioenopbouw wordt voortgezet bij het fonds, en voor wie de het arbeidsongeschiktheidsrisico niet gedekt is middels de werknemersverzekeringen in Nederland of in het land van uitzending, geldt dat de regeling ook voorziet in een uitkering op basis van het loon tot het maximum dagloon. De arbeidsongeschiktheidsuitkering bedraagt het hoogste percentage van het loon dat voor de werknemersverzekeringen zou gelden.

Prepensioenspaarregeling

Vanaf 1 april 1996 voert het pensioenfonds een prepensioenspaarregeling uit. In deze regeling spaarden de deelnemers voor een pensioenkapitaal. Dat pensioenkapitaal kan vanaf de 60-jarige leeftijd worden aangewend voor de aankoop van een tijdelijk prepensioen tot 65 of 67 jaar. Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer voor de prepensioendatum wordt het pensioenkapitaal aangewend voor verhoging van het (tijdelijk) partnerpensioen.

De deelnemer heeft ook de mogelijkheid om zijn kapitaal over te hevelen naar de basispensioenregeling en ouderdomspensioen en partnerpensioen aan te kopen. Er bestaat geen mogelijkheid meer tot het storten van premies in de prepensioenspaarregeling.

VPL regeling

Aan deelnemers geboren op of na 1 januari 1950 en in dienst van de werkgever op 31 december 2005 wordt extra ouderdomspensioen en partnerpensioen toegekend in verband met niet benutte fiscale ruimte over de deelnemersjaren aan de pensioenregeling van het fonds tot aan 1 januari 2006.

Op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de 61-jarige leeftijd bereikt, dan wel op 31 december 2020 indien deze datum is gelegen vóór de eerste dag van de maand waarin de 61-jarige leeftijd wordt bereikt, wordt aan de deelnemer een aanspraak toegekend op een ouderdomspensioen en een bijbehorend partnerpensioen ter grootte van 70% van dat ouderdomspensioen. De aanspraak wordt slechts toegekend wanneer de deelnemer op 31 december 2020 of zoveel eerder dat hij de 61-jarige leeftijd heeft bereikt, tenminste 10 jaar ononderbroken werkzaam is geweest in dienst van de werkgever. Wanneer deelname aan de pensioenregeling eindigt voordat deze aanspraak is toegekend, bestaat er geen recht op dit deel van de toezegging

Herverzekeringsbeleid

De risico's ten aanzien van de partnerpensioenen, arbeidsongeschiktheidspensioenen en premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn door het fonds herverzekerd bij een externe, onder toezicht van De Nederlandsche Bank staande, verzekeringsmaatschappij. Per 1 januari 2015 is een nieuwe overeenkomst afgesloten voor een periode van vijf jaar tot en met 31 december 2019.

3. Beleggingen voor rekening pensioenfonds

De ontwikkelingen in 2017 in de beleggingsportefeuille kunnen als volgt worden toegelicht:

	<i>Stand begin boekjaar</i>	<i>Aankopen</i>	<i>Verkopen/ aflossing- en</i>	<i>Waarde- ontwikke- lingen</i>	<i>Stand einde boekjaar</i>
Vastgoedbeleggingen	61.545	11.601	4.499	-1.228	67.419
Aandelen	236.388	1.259	24.729	19.637	232.555
Vastrentende waarden	237.225	100.159	67.222	1.907	272.069
Overige beleggingen	29.580	0	29.580	0	0
Derivaten actief	56.068	0	0	-8.264	47.804
Subtotaal	620.806	113.019	126.030	12.052	619.847
Derivaten passief	22.383	0	941	16.613	-6.711
Totaal	598.423	113.019	126.971	28.665	613.136

De ontwikkelingen in 2016 in de beleggingsportefeuille kunnen als volgt worden toegelicht:

	<i>Stand begin boekjaar</i>	<i>Aankopen</i>	<i>Verkopen/ aflossing- en</i>	<i>Waarde- ontwikke- lingen</i>	<i>Stand einde boekjaar</i>
Vastgoedbeleggingen	55.123	23.942	19.045	1.525	61.545
Aandelen	219.023	172.502	164.831	9.694	236.388
Vastrentende waarden	206.718	116.882	93.128	6.753	237.225
Overige beleggingen	70.801	-	70.292	-509	29.580
Derivaten actief	49.214	-	-	6.854	56.068
Subtotaal	600.879	313.326	347.296	22.827	620.806
Derivaten passief	-30.276	-	10.808	18.701	22.383
Totaal	570.603	313.326	358.104	41.528	598.423

Specificatie beleggingen

<i>Vastgoedbeleggingen</i>	2017	2016
CBRE Dutch Real Estate Fund	19.961	20.353
State Street Global Advisors (SSgA) Global Real Estate Fund	47.458	41.192
Totaal	67.419	61.545

De vastgoedbelegging bij CBRE betreft een indirecte belegging via participaties in een vastgoedfonds. De onderliggende vastgoedobjecten in het fonds zijn voor 100% getaxeed door een onafhankelijke, beëdigde taxateur. De vastgoedportefeuille is volledig in Nederland belegd. Objecten in het boekjaar verkocht maar met levering in het volgende boekjaar zijn niet als verkoop in het boekjaar verantwoord. De vastgoedbelegging bij SSgA betreft een indirecte belegging in een wereldwijd beursgenoteerd onroerend goed fonds.

<i>Aandelen</i>	2017	2016
Indirecte beleggingen via participaties in beleggingsfondsen:		
- ontwikkelde markten	200.316	199.208
- opkomende markten	14.510	18.612
Private equity	17.729	18.568
	232.555	236.388

<i>Vastrentende waarden</i>	2017	2016
Directe beleggingen in:		
Staatsobligaties	81.916	81.171
Onderhandse lening	0	1.140
Opgelopen interest	3.746	4.084
Indirecte beleggingen via participaties in beleggingsfondsen:		
Credit funds	83.560	58.474
High yield fund	51.594	36.280
Euro Credit Sustainable fund	31.111	37.604
Emerging Markets bond fund	18.308	15.424
Liquide middelen	1.834	3.048
	272.069	237.225

De onderhandse lening was verstrekt aan een verzekeringsmaatschappij met een looptijd tot 2036 met een couponrente van 6% en een jaarlijkse aflossing door een gelijkblijvende annuïteit is in 2017 verkocht.

<i>Overige beleggingen</i>	2017	2016
Hedge funds	0	0
Te ontvangen gelden uit verkoop hedge funds	0	29.580
	0	29.580

Beleggingen in Hedge funds zijn in 2016 in twee tranches verkocht. De opbrengst van de tweede tranche ad € 29.580 is pas in 2017 ontvangen. Deze nog niet ontvangen verkoopopbrengst van de tweede tranche is in 2016 verantwoord onder de "Overige beleggingen".

<i>Derivaten</i>	2017	2016
Rentederivaten (IRS)	46.864	55.676
Inflatieswaps (ILS)	0	0
Valutatermijncontracten	939	392
	47.803	56.068

Rentederivaten, inflatieswaps en valutatermijncontracten

De waarde van de zekerheidstelling (collateral) ten gunste van het fonds bedroeg ultimo 2017 EUR 47 miljoen (2016 EUR 56 miljoen). Voorts is van de aanwezige beleggingen voor EUR 4 miljoen aan staatsobligaties uitgezet als collateral voor de credit derivaten, die op de balans zijn vermeld onder overige schulden en overlopende passiva.

Het collateral bestaat uit Nederlandse, Duitse en Franse staatsobligaties.

De waarde van de zekerheidstelling (onderpand) wordt bepaald aan de hand van de marktprijzen van de obligaties per einde van het jaar zonder contractuele afslag (haircut).

Om het valutarisico te beperken zijn er valutatermijncontracten afgesloten met een nominale waarde van Amerikaanse dollar 83 miljoen / EUR 70 miljoen (2016: Amerikaanse dollar 103 miljoen / EUR 98 miljoen). Het totaal belegd vermogen in vreemde valuta per ultimo 2017 bedraagt EUR 221 miljoen (2016: EUR 307 miljoen). De marktwaarde van de valutatermijncontracten bedraagt ultimo 2017 EUR 0,9 miljoen (2016: EUR - 1,6 miljoen).

Actuele waarde

Het fonds maakt in haar beleggingsstrategie gebruik van verschillende beleggingsproducten met elk hun eigen karakteristieken van risico's. Naast beursgenoteerde zakelijke waarden en vastrentende waarden wordt gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten.

De waardering van deze instrumenten wordt afgeleid van marktnoteringen of door de vermogensbeheerder bepaald op basis van waarderingmodellen. Kenmerkend voor deze indeling van beleggingen vormt de mate van (on)zekerheid over de waardering.

Daar waar bij beursgenoteerde beleggingen de prijs tot stand komt op een transparante markt in een transactie tussen geïnformeerde partijen maken vermogensbeleggers in waarderingmodellen aannames ten aanzien van rentestructuren, de stabiliteit van de markten, het ontbreken van externe noteringen en liquiditeit van de markten. Deze laatste aannames kennen een hoge mate van subjectiviteit en bepalen daarmee in belangrijke mate de waardering van deze beleggingen op actuele waarde.

De categorie waarderingmodellen en –technieken niet gebaseerd op marktdata betreft private equity, funds of hedge funds en onroerend goed beleggingen. Daarnaast zijn in de categorie marktnoteringen en afgeleide marktnoteringen de beleggingsfondsen en de derivaten verantwoord. Voor alle participaties in beleggingsfondsen, inclusief private equity en hedge funds, zijn recente jaarrekeningen ontvangen met goedkeurende accountantsverklaringen.

	Markt	Modellen		Totaal
	Directe Markt- noteringen	Afgeleide Markt- noteringen	Waarderings- modellen en -technieken niet gebaseerd op marktdata	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Per 31 december 2017				
Vastgoedbeleggingen		47.458	19.961	67.419
Aandelen		214.826		214.826
Vastrentende waarden	85.662	186.407		272.069
Derivaten		47.804		47.804
Funds of Hedge funds/Overige				0
Private Equity			17.729	17.729
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	85.662	496.495	37.690	619.847
Per 31 december 2016				
Vastgoedbeleggingen		41.192	20.353	61.545
Aandelen		217.820		217.820
Vastrentende waarden	85.255	150.830	1.140	237.225
Derivaten		56.068		56.068
Funds of Hedge funds			29.580	29.580
Private Equity			18.568	18.568
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	85.255	465.910	69.641	620.806

4. Vorderingen en overlopende activa

	2017	2016
Werkgever uit hoofde van premiebijdragen	988	988
Overig	0	37
	988	1.025

De resterende looptijd van de vorderingen is korter dan een jaar.

5. Liquide middelen

	2017	2016
Liquide middelen	653	303

Onder de liquide middelen worden opgenomen de kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk opeisbaar zijn.

6. Stichtingskapitaal en Reserves

Verloop van het stichtingskapitaal en reserves

	Stichtings- kapitaal	Algemene Reserve	Totale reserves
Stand per 1 januari 2017	5	40.867	40.872
Uit bestemming saldo van baten en lasten		30.860	30.860
Stand per 31 december 2017	5	71.727	71.732

Solvabiliteit

De solvabiliteit is het vermogen van het fonds om te voldoen aan de pensioenverplichtingen.

	2017	2016
Minimaal vereist eigen vermogen	23.000	23.538
Vereist eigen vermogen	120.088	137.763
Aanwezig eigen vermogen	71.732	40.872

Het vereist eigen vermogen is zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgelegde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen 1 jaar over minder middelen beschikt dan de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke toezeggingen. Voor de berekening van de solvabiliteit hanteert het fonds het standaard model van de DNB.

Uitgangspunt voor de bepaling van de solvabiliteit is de strategische verdeling van de beleggingen over de verschillende categorieën en de feitelijke verdeling indien deze tot hogere uitkomsten voor de berekening van de solvabiliteit leidt. Het aanwezige vermogen is lager dan het vereist eigen vermogen dus is er sprake van een reservetekort.

Herstelplan

De actuele dekkingsgraad eind 2016 was 107,3%. Omdat de beleidsdekkingsgraad (het 12-maands gemiddelde) eind 2016 met 101,6% lager was dan de vereiste dekkingsgraad van 124,7%, heeft het fonds in maart 2017 een nieuw herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Het herstelplan is op 19 mei 2017 goedgekeurd door DNB. Het herstelplan toont aan dat het fonds nog over voldoende herstelkracht beschikt.

Indien de verwachtingen van het herstelplan uitkomen dan zal het fonds aan het einde van het jaar 2020 een beleidsdekkingsgraad hebben van 127,1% en daarmee voldoen aan de vereiste dekkingsgraad.

7. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2017	2016
Actieve deelnemers en arbeidsongeschikten	120.652	124.844
Gewezen deelnemers	130.779	135.782
Pensioengerechtigden	266.370	271.697
Overige voorziening excassokosten	11.392	11.711
Overige voorziening zieke deelnemers	764	756
Pensioenverplichtingen	529.957	544.790
Prepensioenspaarregeling	10.346	11.372
Totaal technische voorzieningen	540.303	556.162

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen is als volgt:

	2017	2016
Stand 1 januari	544.790	517.646
Pensioenopbouw	12.095	10.564
Toeslagverlening		0
Rentetoevoeging	-1.171	-306
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-19.744	-19.945
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-436	-439
Wijziging marktrente	-5.815	42.373
Inkoop prepensioen uit prepensioenkapitalen	-1.018	979
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	-106	-29
Wijziging actuariële uitgangspunten	0	-3.555
Overige wijzigingen	1.362	-2.498
Stand 31 december	529.957	544.790

Zoals vermeld in de toelichting zijn de pensioenverplichtingen van het fonds gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum. Deze actuele waarde wordt vastgesteld met behulp van schattingen en aannames. De belangrijkste schattingen betreffen de bepaling van de rente en de levensverwachting.

Ultimo boekjaar bedraagt de gewogen gemiddelde discontovoet 1,48% (2016: 1,31%).

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

Technische voorziening prepensioenspaarregeling

Bijdrage deelnemers betreft de reglementair vastgestelde percentages van de prepensioen-grondslag. Per 1 januari 2016 is een rendement toegekend van 0,47%.

Per 1 januari 2017 is een rendement toegekend van 0,06%

Verloop technische voorziening prepensioenspaarregeling	2017	2016
Stand per 1 januari	11.372	12.326
Toegekend rendement	6	58
Koopsom ingegane prepensioenen	-1.018	-979
Overdracht van rechten	0	0
Overige mutaties	-14	-33
Stand per 31 december	<u>10.346</u>	<u>11.372</u>

8. Overige schulden en overlopende passiva

	2017	2016
Belastingen en premies	24	424
Nog te betalen pensioenuitkeringen	251	254
Vooruit ontvangen premies VPL-regeling	2.034	1.679
Overige schulden	433	360
Derivaten	6.711	22.383
Totaal kortlopende schulden	<u>9.453</u>	<u>25.100</u>

Belastingen en premies betreft de nog af te dragen loonheffing over december.

De nog te betalen pensioenuitkeringen betreft pensioenuitkeringen van onvindbare pensioengerechtigden die hun pensioen nog niet hebben opgevraagd.

Vooruit ontvangen premies VPL-regeling betreft de over het boekjaar en voorafgaande jaren ontvangen VPL-premies die niet benodigd waren voor inkoop van pensioen in het betreffende jaar.

Het verloopoverzicht van de post 'Vooruit ontvangen premies VPL-regeling' is als volgt:

Verloop vooruit ontvangen premies VPL-regeling	2017	2016
Stand per 1 januari	1.679	1.398
Ontvangen premies	550	550
Aanwending voor inkoop rechten	-284	-372
Toegekend rendement	89	103
Stand per 31 december	<u>2.034</u>	<u>1.679</u>

De post derivaten bestaan uit de marktwaarde van valutatermijncontracten en interest- en inflatiederivaten. De post overige schulden betreffen voornamelijk nog te betalen administra-

tie-, advies- en vermogensbeheerkosten.

Alle schulden, met uitzondering van de nog te betalen pensioenuitkeringen en de vooruitontvangen premies VPL-regeling, hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

9. Risicobeheer en derivaten

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het belangrijkste risico voor het fonds. Dit is het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van, voor pensioenfondsen, algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Als de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte meer beschikbaar is voor indexatie van opgebouwde pensioenrechten en aanspraken. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het reservetekort op basis van FTK grondslagen is als volgt:

	2017	2016
Vereist eigen vermogen	120.088	137.763
Aanwezig eigen vermogen	71.732	40.872
Surplus/tekort	-48.356	-96.891

Vereist eigen vermogen

	2017	2016
Renterisico (S1)	13.737	14.902
Zakelijke waardenrisico (S2)	99.445	116.230
Valutarisico (S3)	17.132	30.155
Grondstoffenrisico (S4)	-	-
Kredietrisico (S5)	20.117	16.560
Procesrisico (S6)	13.890	14.053
Liquiditeitsrisico (S7)	-	-
Concentratierisico (S8)	-	-
Operationeel risico (S9)	-	-
Actief beheerisico (S10)	11.726	18.933
Diversificatie-effect	-55.959	-73.070
Vereist eigen vermogen	120.088	137.763

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van risico's. Deze beleidsinstrumenten zijn:

- Beleggingsbeleid
- Premiebeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Indexatiebeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM studies. Een ALM studie is een analyse van de afstemming van de beleggingen op de verplichtingen.

De uitkomsten van de analyses vinden hun weerslag in periodiek door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen, zoals vastgelegd in de ABTN, geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings-)risico's.

Marktrisico

Het marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijsrisico, valutarisico en het renterisico.

Prijsrisico

Het prijsrisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarden waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten wordt verwerkt, zijn alle wijzigingen in de marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Zakelijke waarden vertonen over het algemeen een grotere volatiliteit dan vastrentende waarden. Gezien het relatief grote aandeel van zakelijke waarden in de portefeuille van het pensioenfonds is het fonds relatief kwetsbaar voor waarde wijzigingen.

Valutarisico

Het valutarisico wordt zodanig afgedekt dat er een valutarisico overblijft van 30%. Daarbij wordt uitsluitend de Amerikaanse dollar afgedekt. De totale onderliggende waarde van de valutatermijncontracten bedraagt per 31 december 2017 Amerikaanse Dollar 84 miljoen (EUR 70 miljoen). De actuele waarde ultimo 2017 van deze contracten bedroeg positief EUR 0,9 miljoen. De waarde van de overige beleggingen in vreemde valuta die niet zijn afgedekt bedroeg ultimo 2017 EUR 167,0 miljoen.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen van de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	31 december 2017	31 december 2016
Duration vastrentende waarden (inclusief derivaten)	18,6	16,9
Duration van de pensioenverplichtingen	16,7	16,9

Op de balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen; de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Door het fonds zijn contracten aangegaan om het renterisico gedeeltelijk af te dekken. In deze contracten wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Door het afdekken van het renterisico worden wijzigingen in het renteniveau gecompenseerd door de waarde van de onderliggende contracten.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Beheersing vindt plaats doordat met name belegd wordt in obligatiefondsen met een gediversificeerde portefeuille.

De verdeling van obligatiefondsen naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

	2017	2016
Ontwikkelde markten	166.265	132.358
Overige markten	18.308	15.424
	<u>184.573</u>	<u>147.782</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende waarden kan het volgende overzicht worden gegeven (in dit overzicht zijn de staatsobligaties buiten beschouwing gelaten) :

	2017	2016
AAA	12,6%	22,3%
AA	5,7%	24,7%
A	17,0%	12,7%
BBB	34,5%	22,3%
Lager dan BBB	28,1%	16,0%
Geen rating	<u>2,1%</u>	<u>2,0%</u>
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Ultimo 2017 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Het fonds beschikt over een cash flow planning die jaarlijks wordt afgestemd met de advisory manager.

Concentratierisico

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het fonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het fonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

Verzekeringstechnische risico's

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens en overlijden.

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafel 2016 is het langlevensrisico geheel opgenomen in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in het geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet uitkeren waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen.

Om dit risico te verminderen heeft het fonds een deel hiervan herverzekerd bij een externe onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij.

Dit is een stop-loss contract met een looptijd tot en met 31 december 2019, waarbij ook het arbeidsongeschiktheidsrisico is herverzekerd.

Toeslagrisico (actuariële risico's)

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening

voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft zicht op de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toelagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van de nominale rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is, waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze.

De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toelagambitie op lange termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Uitbestedingsrisico

Het bestuur voert periodiek gesprekken met haar uitvoerders waarin de voortgang en performance worden geëvalueerd.

De pensioenadministratie is uitbesteed aan RiskCo (tot 1 december 2017 Aon Hewitt) en de financiële- en beleggingsadministratie is uitbesteed aan Kas Bank.

Met beide uitvoerders is een overeenkomst afgesloten waarin de werkzaamheden en performancenormen zijn beschreven in een Service Level Agreement (SLA).

Periodiek vindt evaluatie plaats.

De matching portefeuille (afdekking rente- en valutarisico) is uitbesteed aan Cardano.

Deze drie organisaties beschikken over een recent ISAE 3402 type II rapport.

Ook van de meeste vermogensbeheerders is over 2017 een ISAE 3402 of vergelijkbaar rapport ontvangen.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit

passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand. Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2017:

2017

Type contract	Tegenpartij	Expiratie-Datum	Contract-omvang	Saldo Waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
			EUR	EUR	EUR	EUR
Valutaderivaten						
Looptijd <1 maand	Morgan Chase	08-jan-18	17.707	226	226	
Looptijd <1 maand	Morgan Chase	08-jan-18	6.746	87	87	
Looptijd <1 maand	RABO	31-jan-18	23.589	279	279	
Looptijd <1 maand	Morgan Chase	31-jan-18	3.370	40	40	
Looptijd <1 maand	Morgan Stanley RABO	31-jan-18	182.523	23.589 25	279 25	279
Looptijd <2 maanden	Morgan Chase	28-feb-18	16.054	283	283	
Rentederivaten						
Looptijd <10 jaar	RABO Bank	17-jun-24	1.600	11	11	
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	5-mrt-25	9.000	-77		-77
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-25	13.200	-107		-107
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	5-okt-25	3.200	73	73	
Looptijd <10 jaar	RBS	4-aug-26	5.900	-206		-206
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	4-aug-27	10.500	351	351	
Looptijd <20 jaar	Barclays	16-apr-29	25.000	8.257	8.257	
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-30	3.000	38	38	
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	7-apr-31	2.000	-83		-83

Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	7-apr-31	3.000	-124		-124
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	28-apr-31	7.000	-121		-121
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-35	11.000	-405		-405
Looptijd <30 jaar	Credit Suisse	24-jan-39	30.000	13.731	13.731	
Looptijd <30 jaar	Deutsche Bank	14-dec-40	16.000	6.478	6.478	
Looptijd <30 jaar	RBS	15-jul-41	5.100	696	696	
Looptijd <30 jaar	RBS	2-sep-41	4.800	-734		-734
Looptijd <30 jaar	Deutsche Bank	5-mrt-45	10.400	-672		-672
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	5-mrt-45	6.200	-379		-379
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	29-jan-46	1.800	42	42	
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	26-feb-46	13.000	-1.703		-1.703
Looptijd <30 jaar	RBS	1-sep-46	1.900	-348		-348
Looptijd <40 jaar	Barclays	16-apr-49	29.000	16.371	16.371	
Looptijd <40 jaar	Credit Suisse	2-feb-55	8.000	-525		-525
Looptijd <40 jaar	Deutsche Bank	26-nov-55	900	8	8	
Looptijd <40 jaar	Morgan Stanley	4-dec-55	9.000	-23		-23
Looptijd <40 jaar	Morgan Stanley	7-apr-56	5.000	-898		-898
Looptijd <40 jaar	RBS	1-sep-56	1.000	-240		-240
Looptijd <40 jaar	Morgan Chase	16-jul-2057	6.900	227	227	
Looptijd <50 jaar	Morgan Stanley	4-dec-65	7.000	-66		-66
Looptijd <50 jaar	Morgan Chase	4-dec-65	16.500	581	581	
				33.685	47.804	-6.711

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2016:

2016

Type contract	Tegenpartij	Expiratie-Datum	Contract-omvang	Saldo Waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
			EUR	EUR	EUR	EUR
Valutaderivaten						
Looptijd <1 maand	Morgan Stanley	06-jan-17	21.049	195	195	
Looptijd <1 maand	RBS	31-jan-17	36.444	-1.442		-1.442
Looptijd <2 maanden	RBS	28-feb-17	18.807	-117		-117
Looptijd <3 maanden	Morgan Stanley	31-mrt-17	20.013	197	197	
Rentederivaten						
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	5-mrt-25	9.000	-181		-181
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-25	13.200	-259		-259
Looptijd <10 jaar	Morgan Stanley	5-okt-25	3.200	117	117	
Looptijd <10 jaar	RBS	4-aug-26	5.900	-162		-162
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	4-aug-27	10.500	532	532	

Looptijd <20 jaar	Barclays	16-apr-29	25.000	9.496	9.496	
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-30	3.000	-17		-17
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	7-apr-31	2.000	-48		-48
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	7-apr-31	3.000	-72		-72
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	28-apr-31	7.000	16	16	
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	6-mrt-35	11.000	-76		-76
Looptijd <30 jaar	Credit Suisse	23-jan-39	30.000	16.049	16.049	
Looptijd <30 jaar	Deutsche Bank	14-dec-40	16.000	7.722	7.722	
Looptijd <30 jaar	RBS	15-jul-41	5.100	477	477	
Looptijd <30 jaar	Deutsche Bank	5-mrt-45	10.400	-68		-68
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	5-mrt-45	6.200	-17		-17
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	28-jan-46	1.800	-71		-71
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	26-feb-46	13.000	-972		-972
Looptijd <30 jaar	RBS	1-sep-46	4.800	-532		-532
Looptijd <30 jaar	RBS	1-sep-46	1.900	-245		-245
Looptijd <40 jaar	Barclays	16-apr-49	29.000	19.614	19.614	
Looptijd <40 jaar	Credit Suisse	2-feb-55	8.000	137	137	
Looptijd <40 jaar	Deutsche Bank	26-nov-55	900	-71		-71
Looptijd <40 jaar	Morgan Stanley	4-dec-55	9.000	770	770	
Looptijd <40 jaar	Morgan Stanley	7-apr-56	5.000	-519		-519
Looptijd <40 jaar	RBS	1-sep-56	1.000	-168		-168
Looptijd <50 jaar	Morgan Stanley	4-dec-65	7.000	746	746	
Inflatiederivaten						
Looptijd <20 jaar	Morgan Stanley	12-dec-30	14.000	-1.963		-1.963
Looptijd <20 jaar	RBS	3-jun-31	26.000	-5.643		-5.643
Looptijd <30 jaar	Morgan Stanley	13-dec-40	26.000	-3.621		-3.621
Looptijd <30 jaar	RBS	3-jun-41	20.000	-6.119		-6.119
				41.093	56.068	-22.383

10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Private equity

Een deel van het vermogen van het fonds is belegd in private equity fund of funds. Ten behoeve van deze beleggingen heeft het fonds zich verplicht 32,5 miljoen in te leggen.

Onderstaande tabel geeft een specificatie per 31 december 2017:

	Commitment	Capital calls	Unfunded
Robusta PE	20.000	17.600	2.400
Harbourvest buy-out	8.500	8.330	170
Harbourvest venture	4.000	3.840	160
Totaal	32.500	29.770	2.730

Indexatie rechten ex-Carnation

Het fonds heeft de verplichting om de rechten van deelnemers en oud-deelnemers, welke zijn ondergebracht bij een verzekeraar te indexeren, indien het bestuur van Alliance besluit tot indexatie van de rechten van deelnemers van Alliance. In 2016 en 2017 waren er geen lasten omdat er niet geïndexeerd is.

Bpf-rechten

Het fonds heeft in het verleden rechten overgedragen aan een Bedrijfstakpensioenfonds. Het fonds heeft deze deelnemers de garantie verstrekt om hen te compenseren indien het indexatiepercentage bij dit fonds lager uitvalt dan het indexatiepercentage van Alliance.

VPL-rechten

De niet in de balans opgenomen verplichtingen met betrekking tot de voorwaardelijke pensioenaanspraken betreft de zogenaamde VPL-rechten (bijlage III bij het pensioen reglement). Deze voorwaardelijke verplichting is uitsluitend van toepassing voor op 31 december 2005 actieve deelnemers waarvan het dienstverband niet voortijdig is beëindigd. De inkoop van voorwaardelijke verplichtingen met betrekking tot VPL loopt door tot en met 31 december 2020. Deze verplichtingen worden in de komende jaren gefinancierd uit de premiebijdragen. Het inverdiene van de pensioenrechten zorgt voor een daling van deze post. De daling van de marktrente zorgt voor de stijging van deze verplichtingen.

11. Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen tussen het fonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Het fonds heeft in 2010 een contract voor adviezen op beleggingsgebied afgesloten met Nestlé Capital Advisers, een volledige dochteronderneming van Nestlé S.A., de moedermaatschappij van de sponsor. Het fonds heeft tevens belegd in een Robusta fonds. Het Robusta fonds is opgezet als een open-end beleggingsfonds met een paraplu constructie onder toezicht van de Ierse toezichthouder. Het Robusta fonds is een beleggingspool voor de pensioenfondsen binnen de Nestlé groep. Het Robusta fonds is genoteerd aan de Ierse beurs en heeft een groot aantal subfondsen waaronder Tactical Fund of Hedge Funds, Fund of Hedge Funds II, Fund of Hedge Funds III en het Private Equity Fund of Funds II.

Ten behoeve van het Robusta fonds worden onder meer werkzaamheden verricht door:

1. Manager – Robusta Asset Management Ltd, Dublin
2. Investment Adviser – Nestlé Capital Advisers S.A., Switzerland.

Eén van de bestuursleden van het pensioenfonds (P.R. Kneipe) is ook een van de directors van de Manager. Dit bestuurslid is per 31 maart 2017 terug getreden in verband met pensionering. Genoemde partijen ontvangen een beloning ten laste van de fondsen.

Beleggingen in Robusta fondsen:

	31 december 2017	31 december 2016
Robusta Private Equity Fund of Funds II	<u>16.368</u>	<u>16.535</u>
	16.368	16.535

Daarnaast zijn er investeringsverplichtingen ad EUR 2.400 toegezegd ten behoeve van het Robusta Private Equity Fund of Funds II.

Er wordt niet rechtstreeks belegd in aandelen van de sponsor Nestlé.

Transacties met bestuurders

Een bestuurder die namens de werkgever tot en met 31 maart 2017 zitting had in het bestuur is werkzaam bij een andere buitenlandse Nestlé entiteit. De overige bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden van het pensioenreglement.

Bestuurders in dienst van de sponsor ontvangen geen beloning van het fonds.

De bestuurders zonder een dienstverband ontvangen per bestuursvergadering vacatiegeld en voor speciale projecten wordt een vergoeding betaald.

Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Alle bestuurders hebben verklaard dat zijzelf, hun partner en/of familieleden geen transacties hebben verricht met het fonds.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- Werkgever is verplicht binnen 1 maand na ingang van de pensioenovereenkomst de werknemer aan te melden bij het fonds. Deze aanmelding dient vergezeld te gaan van alle voor het fonds relevante gegevens betreffende de werknemer.
- De werkgever is verplicht de premiebijdragen van zowel de werknemer als de werkgever binnen 10 dagen na afloop van de maand aan het fonds af te dragen, bij te late betaling is de werkgever een interestvergoeding verschuldigd. Met de werkgeverspremie wordt verrekend een vergoeding voor de uitvoeringskosten zoals overeengekomen tussen de werkgever en het fonds, deze vergoeding bedraagt 200.000 euro per jaar.
- De werkgever heeft geen andere verplichtingen dan het voldoen van de premies en heeft dus geen verplichting tot bijstorting in geval van onderdekking of reservetekort bij het fonds.
- Indien het bedrijfsbelang dit noodzakelijk maakt kan de werkgever de betaling van de premie staken. Werkgever heeft de verplichting de werknemers hiervan onmiddellijk in kennis te stellen. De verworven aanspraken zullen niet worden aangetast.

12. Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

	2017	2016
<i>Exclusief VPL-regeling</i>		
Werkgeversbijdrage	8.060	7.499
Werknemersbijdrage	2.018	1.941
<i>Subtotaal</i>	<i>10.078</i>	<i>9.440</i>
 <i>VPL-regeling</i>		
Werkgeversbijdrage	284	372
 Totale premie	 <u>10.362</u>	 <u>9.812</u>

Van de totale ontvangen premie voor VPL-inkoop ad 550 is 284 (2016: 372) gebruikt voor de inkoop van VPL-aanspraken. Het overschot is op de balans opgenomen onder 'vooruit ontvangen premies VPL'

De totale bijdrage van de werkgever bedraagt 15% (2016 15%) van de pensioengevende salarissen plus 0,25% van de salarissom. De werknemers premie bedraagt 7,25% (2015 7,25%) van het pensioengevend salaris minus de franchise.

De kostendekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie zijn als volgt:

	2017	2016
Kostendekkende premie	14.416	12.537
Feitelijke premie	10.362	9.812
Gedempte kostendekkende premie	7.804	7.379

De kostendekkende premie wordt bepaald aan de hand van de rentetermijnstructuur en bestaat uit de volgende componenten:

- de actuariel benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen en risicopremies
- een opslag voor uitvoeringskosten;
- een opslag voor het in stand houden van het eigen vermogen;

De specificatie van de kostendekkende premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	11.025	9.158
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	0	0
Solvabiliteitsopslag	2.778	2.686
Kostenopslag	613	693
Totaal	<u>14.416</u>	<u>12.537</u>

De specificatie van de feitelijke premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	3.335	3.198
Bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	2.934	2.681
Solvabiliteitsopslag	851	938
Kostenopslag	684	562
Subtotaal	7.804	7.379
Risico-opslag conform Abtn	2.274	2.061
Werkgeversbijdrage VPL	284	372
Totaal	10.362	9.812

De specificatie van de gedempte premie is als volgt:

	2017	2016
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	3.406	3.198
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	2.934	2.681
Solvabiliteitsopslag	851	938
Kostenopslag	613	562
Totaal	7.804	7.379

De gedempte premie is bepaald op basis van een disconteringsvoet van 3% en bestaat uit dezelfde componenten als de kostendekkende premie.

De gedempte kostendekkende premie is lager dan de kostendekkende premie zonder demping van de disconteringsvoet.

De feitelijke premie is de werkelijk van werkgevers en werknemers ontvangen premie.

13. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

2017	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Totaal
Aandelen	657	21.312	21.969
Vastrentende waarden	2.120	4.400	6.520
Vastgoedbeleggingen	526	-1.228	-702
Funds of Hedge funds	0	0	0
Private Equity	1.852	-1.674	178
Derivaten	5.213	-6.277	-1.064
	10.368	16.533	26.901
Kosten vermogensbeheer (via factuur)			-1.222
Subtotaal			25.679
Toekenning rendement VPL			-89
Totaal beleggingsresultaat			25.590

<i>2016</i>	<i>Directe beleggingsopbrengsten</i>	<i>Indirecte beleggingsopbrengsten</i>	<i>Totaal</i>
Aandelen	2.803	8.889	11.692
Vastrentende waarden	2.428	12.179	14.607
Vastgoedbeleggingen	1.002	1.525	2.527
Funds of Hedge funds	0	-509	-509
Private Equity	1.681	805	2.486
Derivaten	5.169	3.939	9.108
	13.083	26.828	39.911
Kosten vermogensbeheer			-1.154
Subtotaal			38.757
Toekenning rendement VPL			-103
Totaal beleggingsresultaat			38.654

14. Overige Baten

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Overige baten	2	4
	2	4

15. Pensioenuitkeringen

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Ouderdompensioen	14.116	14.073
Nabestaandenpensioen	4.468	4.434
Invalideitpensioen	22	8
Prepensioen	847	1.235
WAO-hiaatpensioen	162	172
Afkopen pensioen	105	69
	19.720	19.991

Per 1 januari 2016 en 2017 zijn de uitkeringen niet verhoogd.

Er is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ingegane pensioenen kleiner dan EUR 467,89 per jaar af te kopen (afkoopgrens 2017, in 2016 was de afkoopgrens EUR 465,94).

16. Pensioenuitvoeringskosten

	2017	2016
Bestuurs- en secretariële kosten	233	223
Kosten pensioenadministratie	367	281
Controle en advieskosten	260	224
Overige kosten	189	205
	<u>1.049</u>	<u>933</u>

De bestuurs- en secretariële kosten hebben betrekking op het bedrag dat de werkgever in rekening brengt voor de tijd die bestuurders in dienst van de werkgever besteden aan het besturen van het fonds. In dit bedrag is tevens een post begrepen voor de ondersteuning door de secretaris. De bestuurders die niet in dienst zijn van de werkgever ontvangen een vergoeding per bijgewoonde vergadering. De controlekosten hebben betrekking op de werkzaamheden van de externe accountant, deze kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	2017	2016
Controle jaarrekening	41	39
Overige controlediensten	0	0
	<u>41</u>	<u>39</u>

Specificatie kosten Pensioenbeheer

Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is hieronder een nadere specificatie van de kosten van het pensioenbeheer gegeven. De specificatie hieronder is opgesteld conform de door de Pensioenfederatie aanbevolen opzet.

	2017	2016
a. Kosten deelnemers en pensioengerechtigden		
Pensioenadministratie	367	281
Communicatie met deelnemers	58	74
b. Werkgeverskosten		
c. Kosten Bestuur en Financieel Beheer		
Bestuur en secretariaat	200	200
Bestuurskosten op basis vergoedingsregeling	24	24
Actuariskosten	219	185
Accountantskosten	41	39
Overige advieskosten	29	13
Toezichtkosten (DNB, AFM, Visitatie)	58	58
Opleidingskosten	34	22
Overige kosten	19	37
Totale kosten Pensioenbeheer	1.049	933
Aantal deelnemers (actieven en pensioengerechtigden)	3.386	3.378
Kosten per deelnemer	€310	€276

De stijging van de uitvoeringskosten in 2017 ten opzichte van 2016 is met name veroorzaakt door de stijging van de kosten van de pensioenadministratie.

Dit heeft onder meer te maken met de toename van het aantal mutaties in de deelnemersadministratie, de wijzigingen van de UPO's, de afrekening van kosten over 2016 en de kosten voor de begeleiding van de Nestlé Market Audit.

Ook de kosten van de adviserend actuaris zijn gestegen vooral door extra advies werkzaamheden met betrekking tot onder meer de wijziging van de pensioenregeling, de voorgenomen omzetting van de prepensioenspaarregeling, de statutenwijziging en de extra besprekingen en werkzaamheden inzake het strategisch meerjarenplan.

17. Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariael berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

18. Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de loonontwikkeling volgens de CAO 1. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

Het pensioenfonds streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioen rechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

De kosten van de toeslagverlening kunnen als volgt worden gespecificeerd

	2017	2016
Toeslagverlening pensioengerechtigden	0	0
Toeslagverlening gewezen deelnemers	0	0
Toeslagverlening actieve deelnemers	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>

19. Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met +/- 0,217% (2016: +/- 0,060%), zijnde de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt ultimo voorafgaand jaar.

20. Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitkeringen en onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

21. Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herkend door toepassing van de actuele DNB-rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente. Ultimo boekjaar bedraagt de gewogen gemiddelde discontovoet 1,48% (2016: 1,31%).

22a. Inkoop prepensioen uit prepensioenkapitalen

Dit betreft de toename van de voorziening voor risico fonds als gevolg inkoop van prepensioen uit prepensioenkapitalen.

22b. Wijziging uit hoofde van overdracht rechten

Dit betreft de mutatie in de voorziening voor risico fonds als gevolg van in- en uitgaande waardeoverdrachten.

23. Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds. De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds.

Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien. In 2017 bedraagt het effect - 654 (2016: 3.555).

Het effect van de wijziging van de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

	2017	2016
Aanpassing grondslagen groot leeftijdsverschil	- 654	0
Aanpassing prognosetafels	0	3.555
Totaal effect op basis van actuariële grondslagen	<u>-654</u>	<u>3.555</u>

24. Overige mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties hebben betrekking op het resultaat uit kanssystemen en overige mutaties.

25. Saldo van overdrachten van rechten

	2017	2016
Uitgaande waardeoverdrachten	346	607
Inkomende waardeoverdrachten	-252	-531
Saldo van overdrachten van rechten	94	76

26. Saldo herverzekering

	2017	2016
Herverzekeringspremies	85	81
Saldo herverzekering	85	81

Herverzekeringspremies worden betaald aan een verzekeringsmaatschappij ter dekking van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

27. Overige lasten

	2017	2016
Incidentele lasten	0	107
Overige lasten	5	9
Totaal overige lasten	5	116

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting. Wel wordt door het fonds BTW afgedragen over vermogensbeheerdiensten uit het buitenland.

Bestemming saldo

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het saldo van de baten en lasten wordt toegevoegd aan of ten laste gebracht van de reserves. Het resultaat over het boekjaar is toegevoegd aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

In de vergadering van 25 januari 2018 is besloten om per 1 januari 2018 een toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers van 0,22% (dat is 11,1% van de van de loonontwikkeling van 2% in de Nestlé CAO 1).

De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 van 111,2% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren.

In de vergadering van 25 januari 2018 is besloten om per 1 januari 2018 een toeslag te verlenen op de opgebouwde rechten van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van 0,15% (dat is 11,1% van de van de CPI-index van 1,33%).

De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 van 111,2% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren.

In de vergadering van 25 januari 2018 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2018 een beleggingsrendement toe te kennen aan het prepensioenspaarkapitaal van 0,06% (= U-rendement over 2017). De beleidsdekkingsgraad ultimo 2017 was 111,2% en er was geen sprake van korten van pensioenen.

Per 26 januari 2017 is mevrouw C.H.M. Raats op voordracht van de werkgever door het bestuur benoemd tot aspirant lid van het bestuur. Op 5 maart 2018 werd de voorgenomen benoeming tot bestuurslid goedgekeurd door DNB. Op 20 maart 2018 is mevrouw Raats benoemd tot lid van het bestuur.

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Alliance,

Amsterdam, 12 juni 2018

STICHTING PENSIOENFONDS ALLIANCE,

Namens het Bestuur

Vertegenwoordigers van de werkgevers

G. Griffioen, voorzitter

mw. C.H.M. Raats

M. Schreurs

F.F. Albrecht

Vertegenwoordigers van de werknemers
en pensioengerechtigden

M.G. Leenstra

H.J.A. van de Kamer

mw. D. van der Ende

mw. A. van Geluk

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Alliance

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Pensioenfonds Alliance (hierna ook: "het pensioenfonds") te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Alliance op 31 december 2017 en van de staat van baten en lasten over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2,9 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5 van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze bepalend

is bij de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 90.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van beleggingen</p> <p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit beleggingsfondsen en derivaten.</p> <p>In de toelichting in de jaarrekening (paragraaf 1) geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 3 van de toelichting zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.</p> <p>De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle, mede omdat de waardering (deels) gebaseerd is op modellen en subjectieve elementen bevat.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen bij KAS Bank N.V., die belast is met het voeren van de beleggingsadministratie en bewaring van de beleggingen. Voor zover relevant en mogelijk hebben wij gebruikgemaakt van de ISAE 3402 type II rapportage van KAS Bank N.V.; ▪ voor beleggingen in beursgenoteerde effecten: het afstemmen van de juiste waardering door “re-pricing” uit te voeren; ▪ voor beleggingen in beleggingsfondsen: vaststellen dat de waarderingsgrondslagen van de beleggingsfondsen vergelijkbaar zijn met die van het pensioenfonds en dat de waarde per participatie volgens de laatste jaarrekening overeenkomt met de door het pensioenfonds gehanteerde waarde. Voor zover geen recente jaarrekening beschikbaar is: verrichten van andere werkzaamheden, waaronder backtesting; ▪ voor de derivaten: beoordelen of de gehanteerde waarderingsmethoden en -technieken geschikt zijn om de marktwaarde van deze beleggingen te bepalen. Verder het beoordelen van de uitkomsten van de waarderingsmodellen waarbij tevens een eigen waarderingspecialist is ingezet; ▪ toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is gegeven de geldende verslaggevingsregels.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van de technische voorzieningen</p> <p>De technische voorzieningen dienen ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds volgend uit toegezegde pensioenen.</p> <p>In de toelichting op de jaarrekening (paragraaf 1) geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 9 is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen voor schattingen en onzekerheden uiteengezet.</p>	<p>Bij de vaststelling van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid, van de technische voorzieningen hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaaris en hebben wij de bevindingen en het certificeringsrapport met hem besproken.</p> <p>Door ons is tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling zijn opgesteld; ▪ de toegepaste methodieken ter bepaling van de technische voorzieningen aanvaardbaar zijn, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; ▪ de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; ▪ de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd. Het afstemmen met gegevens van externe partijen waaronder de werkgever, maakt deel uit van de interne beheersing.

verklaring over de in het jaarverslag opgenomen Andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie bestaande uit onder andere karakteristieken van het pensioenfonds en verslag van het bestuur.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening

verantwoordelijkheden van het bestuur inzake de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.

- Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 12 juni 2018

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Hartevelde RA

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Alliance te Amstelveen is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2017.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Alliance, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.900.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 89.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch ten minste gelijk aan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Alliance is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 12 juni 2018

drs. P.H.A. Heesterbeek AAG
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V